

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

ט"ז סיון תשע"א

שלח

שנה ט"ו גליון תשט"ו

תוכן הענינים

לקח טוב.....א'
שבת בשבתו.....ב'
רבש תמרים.....ג'
בשפתי צדיקים.....ד'
פרפראות לחכמה.....ה'
ודרשת וחקרת.....ו'
פניני התורה.....ז'
חוקים להורותם.....ח'
הילולא דצדיקא.....ט'
משולחן מלכים.....י'

אבות פרק ב'

היש בה עץ אם אין

פרדם גדול השתרע לפרסאות מרובות, הי' נמוע בעצים ואילנות מרובות מונים ממונים שונים, מיוחד הי' במינה שכל סוגי האילנות הי' נמועין במוב טעם, עד שכל החוקרים והמומחים הגיעו לפרדם זו לתור ולחקור אחר כל שורש טוב וטבע של כל אילן ואילן.

פעם הגיע לשם חוקר גדול, ומיד בהכנסו עמוד האיש משתאה מחריש לדעת למה עץ הארז גבוה מאוד משאר האילנות, ומאידך אינו מוציא פירות, ולעומת זה עץ התמר מוציא פירות משוכחים, אבל אינו גבוה, ולא נח ולא שקט לדעת מה זה ועל מה זה.

עבר שם חכם אחד ואמר לו: השמע לאזנך מה שפיד מדבר, הרי התירין מונחת בקושייך, ושאלתך חצי תשובה, שמכיון שהארז דואג לעצמו וכל כוחו וגידולו הוא מרכז בגובהו על כן אינו מוציא פירות, לא כן עץ התמר משקיע כל כוחו ואינו להוציא פירות והפירות יונקים ממנו ומוציאים את כוחו לכן מתמעט כח הצמיחה שלו.

הנמשל מבואר בשם הגאון בעל ההפלאה זי"ע שביאר בזה מאמרו"כ (תהלים צב ג) צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה, ולכאורה למה נמשל הצדיק לשני סוגי עצים אלו דייקא, אלא בזמן שהצדיק משפיע על זולתו, ומשקיע מכוונותיו ומזמנו כדי לגדל תלמידים ולהוציא פירות, צדיק כזה נמשל לתמר הפורח ומוציא פירות.

אכן מפאת העובדה שהצדיק משקיע מכונו לאחרים, היה צריך להיות שהוא יגרע על ידי כך מעצמו וישאר קטן כמו התמר שנגרע מכח צמיחתו העצמי בגלל הפירות שהוא מגדל, לכן מבטיחו הכתוב "כארז בלבנון ישגה" שה' יעזרהו שגם הוא עצמו יגדל וישגה כמו ארז בלבנון.

פירו"ת הנושרין מדברינו, שהצדיק צריך להשקיע בתלמידיו אע"פ שעי"ז ירד הוא ממדרגתו, ובה ביאר מה שאמרו חז"ל אם הרב דומה למלאך הי' צבאות תורה יבקשו מפיחו, דהנה המלאך הוא בבחי' "עומד" שאינו הולך ממדרגה למדרגה, ואם הרב מתמסר עבור תלמידיו באמת ובתמים והוא דומה למלאך הי' צבאות שמוכן הוא להיות "עומד" על מקומו ולא לעלות במדרגותיו אז תורה יבקשו מפיחו.

והוא הדבר אשר ציוה משה רבינו כששלח את המרגלים שילכו לראות האם נמצא שם צדיק בבחינת "עץ" אשר אפשר להתחזק ולקחת מפירותיו, דהיינו שאינו דואג לעצמו אלא כל כוחותיו וכשרונותיו משקיע בצמיחת הפירות, וכמו שביאר הרמ"ק מקארלין זי"ע שמשנה רבינו ביקש מוהשי"ת (במדבר כז טו) יפקוד הי' אלוקי הרוחות איש על העדה "אשר יצא לפניהם" פי' שיהא מוכן אויסצוגיין פאר זיי - פאר כלל ישראל.

לוח הזמנים שלח

הדלוק	חמצי כביב	טכאט
9:42	8:14	ברוקלין
9:45	8:17	קרית יואל
9:43	8:16	מאנסי
9:41	8:13	לעיקוואד
9:27	7:59	מיאמי
9:19	7:52	לאס אנדזשעלס
9:58	8:31	מאנטרעאל
10:00	8:32	טאהש
10:14	8:47	טאראנטא
9:04	7:08	ירושלים
9:02	7:27	בני ברק
10:45	9:06	לאנדאן
10:59	9:26	מאנטשעסטר
11:15	9:42	אנטווערפן
6:20	4:49	מלבורן
19:04	17:35	בוענאס איירעס
22:11	20:43	ווינץ

להכנסת מודעות, ברכות מו"ט, הנצחת שם, לעילוי נשמות, וכו' **יפנו לאפיס כולל עצי חיים בארה"ב:**
1-888-732-6347
EXT 4
1-888- REB - MEIR

יסודי התורה ק"ח

יום ראשון	סו.
יום שני	סו:
יום שלישי	סז.
יום רביעי	סז:
יום חמישי	סח.
עש"ק ושב"ק חזרה	

קהל ישב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

בני ברק

הדרה וקול זמרה

לעלה ויבוא ויניע ברכת מולא טבא חמה ולבבית ואיחולי רב ברכות והודאות עד בלי די
וז' וחסד יתן ה' אל מע"כ ידידיו וידיד נפש כל חי החשוב המרומם הנעלה והמשובח
זמן כל עבודתה יזמם ויליף לא ישובות למען הכלל והפרט במידותיו המסולאים כפז
קרוב לכל קוראיו תמיד ובמיוחד משליך עצמו מנגד קרן מוסדותיו וקהילתו לרומם ולהחזק
אדוק מקורב ומקושר במסירות נאמנה באילנא ברבא ח"ה כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
ל' יאתה התורה והתהילה בהצלחת והצלחת מוסדותיו הק' ודואג תמיד לכל יחסר המוג כל'

האי גברא יקרא, עושה חסד לאלפים תדירא, רוח החיים של קהלתנו המעטירה
נודע לעזו ולתפארה, מרבה לחישים לוולת חשיבה כאורה, ומופלג ביראה מהורה

מהדר - יהזקאל ראמער שליט"א

חבר הנהלת מוסדותינו ומנהל כוללנו
כביר המעש ורב פעלים בתוככי קהילתנו הק'

לרגל השמחה שבביתו, שיר ושבח על שפתו
בנישאי בתו החשובה תת' למיט

ובחאי עידנא דחדוותא, נשגד לו בחני שורתא,
כסא דברכתא, מלא טיבותא, ביקר ורבותא, על
כל מעשי הצדקה והחסד אשר עושה ומעשה
למעניו, להרים על נס את קרן קהילתנו,
בהתמסרות עצומה ונפלאה, בכל עת ובכל שעה

במעטם לבבנו, צרופה ברוכותינו, שיזכה לראות ולרעות תענוג ונחת ויושפע לו טבון וקשור
זכות רבותנו הק' יעמוד לו, להתברך באושר ובעושר בכל גבולו, וישלם ה' פעלו
ל' עדי יעמוד צדקתו, וזכות הרבים יקפו לזכותו, וימשיך בפעליו להרים

האגליאס אדון מלך כדגס סוראס כסא כל קהילת סקורא
קהל ישב לב ד'סאטמאר
בני ברק 37

כולל עצי חיים

התאחדות האברכים

מפעל החסד
קמחא דפסחא

מפעל החסד
ידי משה

מרכז המוסדות

ביהמ"ד הגדול
ויאל משה

מקוה מהרה
שמואל בנימין

ביהמ"ד המופאר
זכרון מאיר

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

וידבר ה' אל משה לאמור שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען.

המרגלים ראו שישאל היו במדבר ברום המעלות ובדביקות גדולות, לומדים תורה ממושה רבינו ע"ה, ואין להם שום טרדה ממטרדות העולם הזה, לא מזמון ולא מכסות, רק כולם עוסקים בעבודת השי' וניזונים להם מן השמים, והם על ישראל שאם יכנסו לארץ, יהיו נטורים בעבודת הארץ, ולכן סיכנו את עצמם לטובת הכלל, ופעלו שנתעבבו בני ישראל במדבר ארבעים שנה וניזונו להם מן השמים, אך אף על פי כן היה זה לרצון לפני השי', משום שלא טוב להתחכם ולומר עצות בהנהגת השי', רק כמו שמנהגים מן השמים כן הוא למוטבנו.

(חידושי הרי"ם)

ויתורו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד, רק כשישראל הם באחדות כ"איש אחד" בלב אחד, ראייתם הם לרשת את הארץ.

(דודאים בשדה)

עלו זה בנגב, שהאדם צריך לחשב תמיד רוממות קל וגדולות ית' ולשום עיניו ג"כ על שפלותו של אדם איך שלא נחשב לכולם כי זה עיקר העבודה, וד"ש עליו זה בנגב הוא החכמה עליונה, והיא רוממות קל, וראיתם את הארץ מה הוא, פי' אע"פ שתהיו במדרגה כזו שתהיו מחשבים תמיד ברוממות קל ודביקותו, גם זה צריכים אתם לראות את הארציות והגשמיות איך שאנו כלום, והוא וראיתם את הארץ הוא האדם הבא מן הארץ מה הוא איך שאינו כלום וק"ל.

(נועם אלימלך)

ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועליהם את ההר, גם בהיות האדם בשפל המצב ברוחניות, "בנגב" שהוא יבש ללא כל לחלוחית של קדושה, עליו להתחזק ולהתעלות "עלו זה בנגב" כי כך הוא רצון

השי' שלא ליפול ביאוש, ואדרבה הקב"ה יסייע בידו שיתעלה ללא גבול "ועליהם את ההר".

(דברי שמואל)

איש אחד למטה אבותיו תשלחו, דאיתא בספח"ק שהאבות דק' הסתכלו על דורות האחרונים, וראו שלא יכלו בני ישראל לכון בתפילתם כוונה הראויה, ע"כ פעלו למעלה שתפלות בני' ילכו דרך מערת המכפלה, והמה יעלו תפילתם לרצון לפני השי' ב"ה, וזה הפי' איש אחד, הוא אחד מקר"ש, היינו שהאיד בדורות הללו יוכלו בני' לכון בקריאת שמע כוונה הראויה, אמר הכתוב למטה אבותיו תשלחו, היינו שהתפלות ילכו דרך מערת המכפלה, והמה האבות דק' יעלו אותם.

(כנסת יחזקאל)

והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה, פי' לשון הרמה שתעלו הניצוצות הקדושים שיש במאכל וע"י הפרשת חלה דבהנים אוכלים ובעלים מתכפרים יש עליה לניצוצות הקדושה.

(קרבן העני)

מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה לדורותיכם, ירמוזו שיעשה מעשים טובים בילדותו שלא יביישו את זקנתו, ודינו מראשית עריסותיכם יהיו מרימים תרומה לה' כשדם עדיין קטנים מוטלים בעריסה ירמוזו תרומה עד שייהיה ככה לדורותיכם הכל טוב ומוטב.

(חתם סופר)

מעני העדה, עניי העדה היינו אותן שיש להם עינים לראות באור הגנוז מסוף העולם ועד סופו, לכך יכלו הצדיקים לעשות ענינים גדולים ומנהגים חדשים כי ראו מה שהוא לרצון לפני השי', אבל אנחנו שאין לנו עינים, אסור לנו להדרש שום דבר ומנהג, רק לילך בדרך השו"ע

ובעקבי הצדיקים הקדמונים. (אמרי פנחס)

☆

והיה לכם וכו' ולא תתורו אחרי לבבכם, אחרי לבבכם נקרא האדם שמתנהג כיושר רק שאינו מוגעת עצמו כי הוא מענין בשרירות לבו אלך, וז"ש המע"ה, דע כי על אלה יביאך וכו', פי' ידע הוא לבקש עצות מיינעת עצמו.

(אהל תורה)

☆

ולא תתורו וכו' למען תזכרו ועשיתם וכו' במד' מישל וכו' הוי"ש הקריבנו וכו' ואמר וכו' שאם תניחוהו וכו' וכן הוא אומר החוק במוסר אל תרף כי היא חיד, ר"ל כמו במשל זולת מה שצריך לתפוס בחבל שאם יניח החבל אין לו חיים שאם יסיה מודעתו לא יתפוס זה בחבל בחזקת ויטבע במים, כמו"כ צריך להחזיק במוסר המוחזק לתפוס בתורה ומצות בחזקה, וזה פי' הפסוק ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם שדם מזוין את הגוף, באשר תזכרו לעשות על את כל מצות, והמוכיר עשית המצות הוא המוסר.

(קול שמה)

☆

אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם וכו' אני ה' אלקיכם, כפל, הכלל כי הארץ צריך תמיד להעלות על מחשבתו שכל דבוריו ומחשבותיו ותנועותיו עושים רושם למעלה, ולכן צריך האדם לשמור כל מחשבותיו ותנועותיו ודיבוריו ביראת ה', כיון שכל תנועותיו עושים רושם למעלה, והוא כלל גדול בעבודת הבורא, שצריך האדם להעלות על מחשבתו שכל תנועותיו עושים רושם למעלה, כי השי' ידע מחשבות בני'א ומשגות תמיד בהשגחה פרטית על כל דרכי בני'א, והוא העיקר עבודת האדם, שאדם יעלה על מחשבותו שהשי' משגיח עליו על כל דרכיו, והוא אני ה' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, ותעלה על מחשבתך אני ה'א, אני משגיח תמיד על כל דרכי.

(קדושת לוי)

גרינת מזל טוב

באותות כבוד והוקרה,
ומתוך לב מלא שמחה ושירה,
נשגר ברכת מזל טוב, אל מול פני מעלת כבוד האי
גברא רבא, רב פעלים לתורה ולתעודה במסירות רבה,
פאר מקדושים, מרבה צדקה וחסד לכל דורשים
ומבקשים, משליך עצמו מנגד לבוא בעזרתנו, נושא
בעול במשא הקודש יומם ולילה בהתמסרות עצומה
למען הרמת והחזקת כוללנו,

כבוד שמו תפארתו, על ישראל הדרתו

הגה"צ ר' שלו' אליעזר טייטלבוים שליט"א

רב דקהל יטב לב ד'סאטמאר 15 עוו. ב"פ - נשיא כוללנו הק' צדקת רבי מאיר בעל הנס

לרגל שמחתו בהכנס נכדו הב' היקר יניק וחכים פרע"ח

כמר חיים האלבערשטאם נ"י

לעול התורה והמצוות

בן חתנו כבנו הרב הגאון, מורה ודאין, שלשלת היוחסין

הרה"ג ר' אברהם מאיר האלבערשטאם שליט"א

דומ"ץ דקהלתנו 18 טע עוו.

וזאת הברכה, יצו השם ככה, שמשמחה זו יושפע לו רב
ברכות ושובע של שמחה, ובזכות מעשיו הכבירים למען
הפרט והכלל, ילווה אותו ברכה והצלחה על כל צעד ושעל,
ואלקא דמאיר יענהו בכל משאלות לבו לטובה, בשכר
פעולותיו הטובים לעניי ארה"ק, וזכות קיום רצון קדשו
והמשכת דרכו של אביו כ"ק מרן רבינו זי"ע יגן בעדו
להתברך בכל מילי דמיטב.

הגאונים אמרן 1822 בכ"ז/ה'תש"כ

הנהא הכאל בארה"ק הנהא הכאל בארה"ב

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

שבת בשבתו

ארץ ישראל ושבת בחד דרגא היא

שלח לך אנשים כו'. וברש"י ז"ל לדעתך, אני איני מצוה לך. ונסמכה פרשת מרים לפרשת המרגלים לפי שלקתה על עסקי דבה ורשעים הללו לא לקחו מוסר (תנחומא פרשת שלח סימן ה פסקה א). ונאמר וישלח אותם משה על פי ד'. הנה גודע מאמרם ז"ל בש"ס (סנהדרין ס"ה ע"ב) ששאל האי מינא (את ר"ע) מה יום מיומים והשיב לו ומה גבר בגוברין. והכוונה היא, כמו שיום אחד גדול מחבירו במעלה (כמו) שיום שבת גדול מימי החול, כמו כן יש הבדל בין פחותי ערך לגדולים וקציני עם. ויש לרמז אשר חטא של מרים ה' על שאמרה מה גבר בגוברין באמרה הרק אך במשה דבר ד' הלא גם בנו דבר (במדבר יב ב), ולזה צוה הקב"ה שתסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ותהי' היא נבדלת ג"כ מיתר העם. וגם כי בשבעה ימים יהי' יום שבת ויהי' לה תשובה הג'ל מה היום מיומים. והנה הקב"ה אמר למשה שלח לך אנשים, מיעוט אנשים שנים כמ"ש איש אחד איש אחד, וב' פעמים אנ"ש עולה שב"ת, והיינו, שצוה אותם לשלחם ויהיו בבחינת שבת קודש שנאמר בו לא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול (שבת קיג), וממילא לא יוציאו דבה על א"י כי ארץ כנען הוא ג"כ בבחינת שבת כנודע, וזה ויתורו את ארץ כנען דייקא, שיהי' דיבורם כמו בשבת. אשר אני נותן דייקא לבני ישראל בחינת מתנה, ושבת הוא ג"כ בחינת מתנה (כאמרם ז"ל מתנה טובה) יש לי בבית גזני ושבת שמה (שבת י). ולזה פירש רש"י ז"ל לדעתך, כי בשבת נאמר לדע'ת כי אני ד' מקדשכם (שמות לא יג). וישלח אותם משה על פי ד', היינו, שאמר להם ציווי השל"ת שלא ידברו דברי חול, וזה על פי ד', כי השי"ת שבת מן המאמר כי גם בשבת ימי המעשה לא עשה כביכול שום מלאכה כלל רק כדיבור לבד כמ"ש בדבר ד' שמים נעשו (תהלים לג ו), וממילא כאשר נאמר וינח ביום השביעי, ע"כ מן המאמר שבת וינפש. וזהו וישלח אותם משה על פי ד', כמ"ש בדבר ד' שמים נעשו, וממילא נשמע שלא יהא דיבורו של שבת כדיבורו של חול. ורשעים הללו ראו מה שאירע למרים בפרשה של מעלה שלקתה על שאמרה מה גבר בגוברין ולא לקחו מוסר, והם הוציאו דבה על בחינת שבת קודש בחינת מה היום מיומים כי א"י ושבת בחד דרגא אינון.

(עטרת ישועה)

קדושת האדם תלוי בשמירת שבת

למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי, רומז לשמירת שבת

כדאיתא בירושלמי ברכות (פ"א ה"ה) זו מצות שבת שהיא שקולה כנגד כל מצותי של תורה דכתיב ואת שבת קדשך וגו' להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה, עכ"ל, ופי' החרדים דשבת כתיב זכור, והכא כתיב למען תזכרו כל מצותי הוא השבת ששקולה ככל המצות. והשבת הוא קודש לה' ויש בו נשמה יתירה, ועל ידי זה נתקדש האדם כששומר שבת כהלכתו כמ"ש האור החיים פ' תשא בפסוק ושמרו באריכות, וזה פירוש הפסוק ועשיתם את כל מצותי זה השבת, ועי"ז והייתם קדושים לאלקיכם, ומהשבת נמשך בני חיי ומזוני רויחא ופרנסה והצלחה לכל ישראל אמן כיה"ר.

(חקל יצחק)

השבת היא יומא דנשמתא ונרו של עולם

איתא במדרש כי נאמרה פרשת ציצית אחר פרשת מקושש כי ישראל אמרו שבשבת אין להם אות, ונתן להם פרשת ציצית, והנה בודאי הפירוש שהציצית לאות שישמרו השבת, ושוב השבת לאות, דאם לא כן יקשה הא שבת גופו חשוב אות וק"ל, אך להבין איך הציצית לאות על השבת, נראה דהנה השבת הוא השלמת העולם כאמרם מה היה העולם חסר - מנוחה, באה שבת באה מנוחה, ועל כן תיקנו חכמים נר של שבת, כי העולם הוא טבעי ושבת הוא יומא דנשמתא וכמו שהנשמה הוא אור אל הגוף כדאיתא נר ה' נשמת אדם, כמו כן השבת נר אל העולם והו דומה אל ציצית, כי ציצית שקולה ככל המצוות, כי הטלית רומזת על הגוף שהוא מלבוש אל הנשמה, והציצית היוצאים מן הבגד דומים למצות שהן יוצאות מן הגוף וכמו שביאר זה המהר"ל, ולי נראה שהטלית רומזת הן בחינת מלבושים לנפש, והל"ב חוטים שבציצית רומזים לשלושים ושנים נתיבות חכמה, כי החכמה אור אל המצות שנקראות נר, וכן השבת בחינת בינה, אור אל ששבת ימי המעשה.

(נאות הדשא)

גם בשבת צריכים להיות ביראה מלפני ה'

ועשו להם ציצת. הענין שנסמך פרשת ציצת לפרשת מקושש כי ציצת מרמזין על יראה כמ"ש וראיתם אותו וזכרתם ושבת מרמז על גודל תקופות כי מרמז על יום שכלו שבת שאז יסתלקו כל היראות כמאמר המדרש אני אטייל עמכם בג"ע ומצות בטילות לעתיד לבא, והיה בדעת המקושש כי בשבת אין צריך להשתמש במדות היראה ובאמת עתה קודם הברור צריך להשתמש ביראה ובפרט לעשות מעשה.

(מי השילוח)

ברכנוכם מבית ה'

באותות הוקרה וחיבה, נקדם בברכה מרובה, את מעלת כבוד ידידינו היקרים והנכבדים, רודפי צדקה וגומלי חסדים, העושים ומעשים להגדיל תורה ולהאדירה, ומסורים להרים את קרן מוסדותינו הק' והמעטירה, שמם הטוב מהללים בעוז ובתפארה,

הלא המה

בראש ובראשונה האי גברא יקרא אשר זה רבות בשנים עומד לימין מוסדותינו הק'

מוה"ר מאיר זפתלי פערל הי"ו

מנכ"ל מוסדות יטב לב

מוה"ד הלל מנשה מארמאר שמיץ הי"ו

ראש העסקנים לטובת מוסדות יטב לב

מוה"ר בן ציון אברהם כהן הי"ו

מנהל האפ"ס של מוסדות יטב לב

לרגל בואם בשערי עירינו

להשתתף ולפאר בשמחת ידידינו החשוב האי גברא יקרא, משליך עצמו מנגד לטובת מוסדותינו המעטירה, רוח החיים של קהילתנו המפארה

מוה"ר יחזקאל ראטער הי"ו

יהא בואם לברכה, ובכל אשר יפנו ישכילו בהצלחה, ויזכו להמשיך במעשי הצדקה והחסד ולעמוד לימין החזקת המוסדות, מתוך הרחבת הדעת, עדי נוכה לקיבוץ ישראל, בביאת הגואל, ומלכינו בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

המקבלים פניכם בחוקרה והערכה, אסירי התודה והערכה

הנהלת המוסדות

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים

רם לבבו ומתנאה לומר אני ואפסי ואין עוד אי"כ אינו מתאחד עם אחרים ולפני עצמו הוא גי"כ איש שלם בפני עצמו, וז"ש אי"ש אחד אי"ש אחד למטה אבתיו וגו', שכולם חשבו בעיניהם שהם כאי"א בפ"ע כאדם השלם ולכן לא רצו להתאחד עם אחרים, ועי"כ נתפסו בעצת היצה"ר.

ויקרא משה להושע בן נון יהושע. ובתרגום יונתן איתא כד חמא משה ענותנותו דהושע קרא לו יהושע, ויבואר דהנה ידוע דהמרגלים היה להם איזו נגיעה בדבר שרצו להיות נשיאים ובא"י לא היו יכולים להיות עוד וזה הביא אותם לידי טעות, ואצל יהושע היה להיפך שבמדבר לא היה עדיין מנהיג ישראל ובא"י היה עתיד להיות מנהיג, אבל מגודל ענותנותו היה בורה מן הכבוד ולא חפץ היה להנהיג וא"כ היה לו גי"כ איזו נגיעה שבנ"י ישארו במדבר כדי שלא יהיה מנהיג, אמנם יש חילוק ביניהם דהמרגלים שהנגיעה שלהם היה ענף גאווה שהקב"ה אומר אין אני והוא יכולין לדור במקום אחד אי"כ לא יתכן להיות אצלם סייעתא דשמיא להציל אותם מן החטא כי אינו יכול לשרות במחיצתו, משא"כ ביהושע שהנגיעה שלו היה להיפך שברה מן הכבוד ואצלו יתכן סייעתא דשמיא להדריכו בדרך האמת, וז"פ התי"י וכד חמא משה ענותנותו דהושע קרא שמו יהושע, שראה גודל הענווה שלו והבין שמצד זה יכול להיות לידי טעות, התפלל עליו קה וישועך מעצת מרגלים, שאצלך יכול הקב"ה להושיע כיון שאתה שלם בתכלת הענוה.

(דברי יא"ל)

הכתוב אשא עיני אל ההרים, ואיתא במדרש אל תקרא אל ההרים אלא ההורים אלו האבות, וממילא עזרי דייקא מעם ה' בזכות עצמי, וזהו שנאמר ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבותם דייקא שהיו תולים שהם ראשים בזכות אבותם, אם כי כאמת ה"ם נשיאי המטות הם בזכות עצמם, לכך ה"ם העומדים על הפקודים ה"ם בזכות עצמם, והנה אותם ראשים התולים בזכות עצמם והקב"ה תולה בזכות אבותם הרי זה לא יעזור ולא יועיל לבטל בחירה של אנושי להרע או להטיב, כמבואר באלשיך עה"פ למען הציל אותו מידים דייקא שהם בעלי בחירה, להשיבו אל אביו כי בזכות אביו יושע מבור נחשים ועקרבים, אבל להציל מיד בעל בחירה לזה לא מועיל זכות אבות כ"א זכות עצמו יכול להועיל, וז"ש איש אחד למטה אבותיו, שיהיו תולין בזכות אבותיו, אבל וישלח אותם משה וגו' כולם אנשים ראשי בניי חמ"ה דייקא כי נחשבו בעיניהם בזכות עצמם, וכך היה מה שהיה דלחסור הבחירה לא יתכן בזכות אבות.

איש אחד איש אחד למטה. יבואר עפ"י הכתוב מי יתן טהור מטמא לא אחד, דהנה ידוע דברי האלשיך בענין נתינת מחצית השקל שהוא כדי להורות לעם בניי ענין האחדות לומר שהאדם לבדו אינו רק מחצית ובהצטרפותו עם שאר בני אדם ישלים למנין השלם, ועפ"י יתכן מי יתן טהור מטמא לא אחיד, ר"ל אם אינו אחד לבדו לפני עצמו כ"א הנכללות עם שאר אנשים, והנה היסוד לאחדות הוא מדת ענוה דאם

ויקרא משה להושע בן נון יהושע. ובתרגום יונתן איתא כד חמא משה ענותנותו דהושע קרא לו יהושע, ויבואר עפ"י שמצינו גבי כלב שדיבר אחד בפה ואחד בלב ועל ידי כן ניצל מעצת המרגלים אבל ביהושע לא מצינו שיעשה כן, כי כלב אף שהיה צדיק גדול מ"מ לא הגיע למדרגתו של יהושע שנאמר בו לא מש מתוך אוהל ונתעצם בהתורה, ואיתא ביו"ד שיש הפרש בין יהרג ובל יעבור או יעבור ואל יהרג בין חסיד ופריש לשאר אנשים, וי"ל דתרווייהו נפקי מן הכתוב וחי בהם, ולכן כלב שלא נתעצם בהתורה כמו יהושע אי"כ הותר לו לשקר משום וחי בהם ולא שימות בהם, אבל יהושע שנתעצם בהתורה אסור לו להוציא דבר שקר מפיו והוי לגביה יהרג ואל יעבור ועי"כ התפלל משה רק ליהושע ולא לכלב, והנה לא יוכל האדם להתעצם בהתורה רק עי" ענוה דנאמר אנכי עומד בין ה' ובניכם והכוונה דמי שאומר על עצמו אנכי זה הוא העומד בינו לבין קונו, וידוע דאורייתא וקוב"ה וישראל חד ואם אין ה' בקרב לא יוכה לאור התורה, וז"ש כד חמא ענותנותו דהושע היינו שהוא עניו ועי"י זכה להתעצם עם התורה וא"כ לא יוכל לשקר כמו כלב, עי"כ התפלל עליו קה וישועך מעצת מרגלים.

איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם וישלח אותם משה וגו'. ויובן בקדם דברי חז"ל כל התולה בזכות עצמו הקב"ה תולין לו בזכות אבות וכל התולה בזכות האבות הקב"ה תולה לו בזכות עצמו, וז"ש

נקדמה פניו בתודה

באותות ידידות והכרת טובה, ובכל לשון של חיבה, מקדמים אנו בברכת ברוך הבא, את מעלת כבוד ידידינו, מסור בלב ונפש למענינו, כאר"י יתנשא לעמוד בכל עת תמיד לימינינו, רב פעלים לתורה ולתעודה, כל פה אליו יוד"ה, עושה ומעשה צדקה וחסד לפרט ולכלל, ובמיוחד מתמסר כבר זה רבות בשנים למען הכולל, במסירות נאמנה משליך עצמו מנגד, לבוא בעזרת פעולותינו בג' העמודים תורה עבודה וגמילות חסד,

זלמן לייב סופר הי"ד מו"ה

אב"י בעיר תהילה קרית יואל יע"א
עסקן נמרץ ומסור לטובת כוללינו וקהילתינו הק'

לרגל בואו בשערי עירינו

לשוש ולשמוח בשמחת הנישואין בבית ידידינו החשוב
רב פעלים וכביר המעש להגדיל תורה ולהאדירה

מוה"ר יחזקאל ראטער הי"ו
מנהל כוללינו הק'

יהא בואו לברכה, ויצו השם ככה, שבכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה,
ובזכות התמסרותו לטובת הכולל יושפע לו תמיד רב שמחה ואורה,
ובשכר פעליו הברוכים אך טוב וחסד בביתו יה' שורה.

המקבלים פניו בתודה ובברכה

הנהלת הכולל רבנן ותלמידיהון

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

שלח לך אנשים

בזמן שהי' היהודי הקדוש מפרשיסחא צוק"ל אצל רבו החוזה מלובלין, חלה פעם אחת במחלה קשה, והלך בנו של היהודי הקדוש אל החוזה לבקש ממנו שיתפלל בעדו לרפואה, ואמר החוזה מלובלין הנה כתיב שלח לך אנשים ויתורו, שלפעמים כשרואים בשמים אדם מישראל שכבר גמר כל עבודתו בעולם הזה ותיקן כל מה שהי' מוטל עליו לתקן, אז הקב"ה שולח לו אנשים שיסתופפו בצילו ויסעו אליו לתור את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ועי"ז יהי' לו עבודה חדשה לתקן את בני ישראל, ובזה יוכל להוסיף עוד לחיות בהאי עלמא, וכן הי', שתיכף נתרפא היהודי הק' וחזר לבריאיותו, והתחילו נוהרים אליו ונעשה רבן של ישראל.

ויאמר ה' סלחתי כדברך

היהודי הקדוש מפרשיסחא זי"ע אמר פעם: כשהייתי ילד ולמדתי אל"ף ב"ת אצל מלמד אחד למדתי ממנו לימוד גדול כי שנים שיושבים יחד לשתות כוס משקה וכל אחד מבטל א"ע מפני חברו אז השי"ת סולח להם עוונותיהם שכן בזמן שלמדתי אצל המקרי דרדקי אל"ף ב"ת שאלתי אותו מה הן שתי נקודות והשיב לי שני יוד"ן והוא שם הקודש שם ה' ב"ה ואח"כ כשראיתי שתי נקודות באורך שבא בסוף הפסוק חשבתי ג"כ שזהו שם ה' ב"ה אזי אמר לי המלמד כלל זה יהיה תמיד בידך אם כתובים שני יודי"ן ישר שניהם עומדים בשוה ולא אחד על גבי חברו זה שם ה' ב"ה אבל שני יודי"ן באורך זה על גבי זה אינו שם ה' מזה למדתי ששני יהודים הבאים כאחד וכל אחד אינו מחזיק את עצמו יותר גבוה מחבירו הם בבחינת שם ה' ב"ה אבל אם אחד רוצה להתרומם ולהתנשא יותר מחבירו זה לא שם ה', והנה "כוס" הוא ראשי תיבות ו'יאמר ס'לחתי כ'דברך ועדיין חסר שם ה' אחרי ויאמר ושני יהודים הבאים ביחד לשתות הכוס הם ממלאים הפסוק בשם ה' כנ"ל ואז הפסוק הוא כתיקונו ויאמר ה' סלחתי כדברך.

ויקרא משה להושע בן נון יהושע

מעשה באדם שמקומו הקבוע בבית הכנסת היה המקום הסמוך ליד ארון הקודש, יום אחד הזיזו הגבאים את ארון הקודש אמה אחת וביקשו למכור את המקום החדש שניתוסף ליד ארון הקודש בעוד שמקומו הראשון נשאר עומד כבראשונה, נזדעק האיש וטען כי רוצה הוא שמקומו הקבוע יישאר זה הסמוך ביותר לארון הקודש, כשם שהיה בתחילה, ואם הוחלט להזיז את ארון הקודש ממקומו, הרי שעליו לזוז יחד עמו, באו שני הצדדים לדין תורה לפני הרבי ר' העשיל מקראקא לאחר ששמע את טענות הצדדים, פסק הרבי ר' העשיל שאין מקום לטענתו

יה יושיעך מעצת המרגלים

הגאון ר' יהונתן אייבשיטץ סבל כידוע מרדיפות שונות שהיו מנת חלקו ממתנגדיו שהוציאו עליו כל מיני לשון הרע וכדו', פע"א אמרו לו שמתנגדיו מתכוננים להתנפל עליו במקלות ולהכותו מכות אכזריות, אמר להם: כשיהושע הלך עם המרגלים התפלל עליו משה -י-ה יושיעך מעצת מרגלים" אולם אח"כ נאמר "ויאמר כל העדה לרגום אותם באבנים" ולא מצינו שמשה עשה פעולות להצילם, ללמדינו שמהבל פיהם של ישראל יש לחשוש יותר מאבנים ומקלות שעי"ז לא התפלל.

וטפכם אשר אמרתם לבו יהיה

פעם באה לפני הרה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע אשה אחת ששמה לאה בת זיסל, שלא הולידה בנים, ובקשה ממנו שתיפקד בזש"ק, פתח הרה"ק את החומש שהי' מונח על השולחן, וימצא כתוב "וטפכם אשר אמרתם לבו יהיה", אמר בכתוב זה מפורש שתיפקד בזש"ק, כי כן כתוב: וטפכם אשר אמרתם - אודות הבנים שבקשתם - לב"ז - ראשי תיבות לאה ב"ת זיסל - יהיה.

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם

סיפר מו"ר הרב מבארנוב זצ"ל, שהיה פעם אחד בפרשת שלח בצאנז, וכשהגיע בשולחן הקדוש לאמירת תורה, לקח רבינו הק' בעל דברי חיים מצאנז זצ"ל חומש בידו, ודפדף באותה פרשה למצוא איזה פסוק לומר עליו תורה, ועבר על כל הפרשה עד סופה, ופתח ואמר הפסוק: ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו' ונתלהב מאד כדרכי בקודש ודפק על השולחן בהסערות גדולה, ואמר כך הוא פירושו הפשוט "איהר זאלט נישט נאך גיין נאך אייערע הערצער, אין נאך אייערע אויגן, נאר פאר דעם אין סוף אויסצוגיין" עד כאן דבריו הקדושים ומדברות קדשו אלו נפל פחד גדול על כל המסובין בשלחן, וממש פרחו נשמתם מכולם, עד זמן מה שרוחם שב בקרבם.

שיר המעלות לדו"ד

באותות הודאה ואהבה נשגר בזה כסא דברכתא, קדם ידידינו החשוב לעילא מכל תושבחתא, רב תבונות ואיש חמודות, ידען נפלא בתורה ובחסידות, והאיש **מרדכי** רצוי לכל, ויהי **דו"ד** בכל דרכיו משכיל, בדחנא דמלכא אצל כ"ק מרן רבינו שליט"א בעת שמחה, פה מפיק מרגליות כיחיד מומחה, בפי ישרים תהילתו, עומד לימיננו בעריכת המאמרים מדי **"שבת בשבתו"**, בעל כשרון נפלא ואוצר כל כלי חמדה, מלא חכמה ומד"ע

הר"ר מרדכי דוד עסטרוביכער הי"ד

אב"י בויליאמסבורג יע"א

לרגל השמחה שבמעונו בהולדת בנו ני"ו
למזל טוב

ותהי נא ברכותינו עטרת לראשך, שמשמחה זו יושפע תמיד שמחות באהליך, ויהי"ר שעוד רבות בשנים, רעננים ודשנים, תזכה להלהיב ברעיונותיך ודברותיך השנונים, ולהרוות צמאון קוראינו הנאמנים.

הכו"ח בשיר וקול תודה

מערכת "קול התאחדותינו"

שע"י התאחדות האברכים ד'סאטמאר בני ברק

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

כלב בן יפונה:

איתא בילקוט (במדבר י"ג תשמ"ב) אמאי קרי ליה בן יפונה שפנה עצמו מעצת מרגלים, קשה למה לא דרש שמות כל המרגלים מדוע נקראו כך, י"ל הנה הפי של יפונה הוא מלשון פנה שפנה מעצת מרגלים אבל היה קשה לילקוט אם כך היה צריך לקרוא גם ליהושע בן יפונה שגם הוא היה מפונה מעצת מרגלים ע"ז תירץ הילקוט "שפניה עצמו מעצת מרגלים" שהוא בעצמו בלי שום סיוע ועוד פינה מעצת מרגלים אבל יהושע שלכן נקרא שמו "יהושע" שהיה לו סיוע ונגזר ע"י תפלת משה להקב"ה י-ה יושיעך לא היה יכול להקרא "בן יפונה" משום שהוא לא פינה עצמו.

(טללי אורות)

☆

ויקרא משה להושע בן נון יהושע:

יונתן תרגם: וכדי חמא משה ענוותנותה קרא משה להושע בר נון יהושע, י"ל ע"פ מה דאיתא במדרש בשעת תחיה"מ יקראו להם בשמותם לפי סדר הא"ב היינו אברהם בנימין וכד' עוד איתא מי שיש בו ענה הוא יעמוד תחילה בתחיה"מ, לכן חשש משה לקרא לו בשם יהושע אולי יתרעם עליו יהושע כי מקורם היה נקרא יהושע אות ה' בתחילה ועכשיו אם יקרא לו יהושע גורם לו בזה שיתאחר בתחיה"מ אבל אחר שראה ענוותנותו נמצא הוא יעמוד תחילה בגלל ענוותנותו ע"כ קרא לו יהושע.

(אוהב ישראל)

☆

עלו זה בנגב ועליתם את ההר:

י"ל ע"פ דברי הראשונים בכניסת ישראל לא"י בטלה טענת מורעה (כפיית דה כגיגית) מדכתיב "זיתן להם ארצות גוים בעבור ישמרו חוקיו" ואיתא בבעה"ט את ההר - בגימטריא תורה, וז"ש הכת' "עלו זה בנגב" כשתבאו לא"י "ועליתם" מלשון הסתלקו "את ההר" מטענת כפיית ההר היינו טענת מורעה.

(פני דוד)

☆

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי בכורי ענבים:

קשה איזה התחזקות צריך לקחת אשכול ענבים ובפרט בימי בכורי ענבים, י"ל ע"פ דברי הרמב"ם מי שקנה שדה ובכדי לעשות חזקה בשדה די בזה שלקח מהפירות שבשדה וזה דווקא בכרם ענבים, וז"ש הכת' "והתחזקתם" אתם צריכים לעשות חזקה בא"י "ולקחתם מפרי הארץ" די בזה שתקח מהפירות אבל זה דווקא בכרם ע"כ אמר "הימים ימי בכורי ענבים".

(מהר"ם גלאנטי)

☆

טובה הארץ מאד מאד:

רמב"ן: וטעם טובה הארץ מאד מאד כי האויר טוב והיא ארץ זבת

חלב ודבש, י"ל כוונת הרמב"ן מה שאמר "האויר טוב" הכוונה למה שאמרו (ב"ב קנ"ח:) אוירא דארץ ישראל מחכים, והיא מסוגלת לתורה וחכמה, ומה שאמר "והיא ארץ זבת חלב ודבש" הכוונה שהוא מסוגל לפרנסה, וז"ש טובה הארץ מאד" ר"ת מ'ענה איש דת היינו תורה ופנים שנית "מאד" ר"ת מ'שכיל א"ל ד"ל היינו מסוגל לפרנסה.

(דברי מהר"א)

☆

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית:

י"ל סמיכות פר' ציצית לפר' מקושש דאיתא בתוס' בשם המדרש מקושש לש"ש נתכוין, אי"כ לפי' מחשבתו היתה לטובה ואפ"ה נהרג ממילא מוכח דלא אזלינן אחר מחשבה ומפר' ציצית מוכח דאזלינן אחר מחשבה שמחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה דכתיב "וראיתם אותם" את הציצית "וזכרתם" המחשבה יהא נחשב לכם כמו "ועשיתם אותם" כמעשה, לכן הסמיכות אחר שמוכח ממקושש דלא אזלינן אחר המחשבה הו"א שגם במחשבת מצוה לא אזלינן אחר המחשבה ע"כ הסמיך פר' ציצית להורות שמחשבת מצוה הו"א כמעשה.

(בני דוד)

☆

ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם להורותם:

איתא (ב"ב ע"ד.) במעשה דרבה בר בר חנה אמר לי תא אחוי לך מתי מדבר אולי חזיתיהו פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מיניהו (כנף הטלית להביאו לפני חכמים ללמוד ממנו דין ציצית אי כב"ש אי כב"ה רשב"ם) והקשו התוס' משמע הכא שיש ציצית למתם ויש לדחות שהיו נכנסין מחיים בקבר כדאמר במדרש וכו', וז"ש "דבר אל בני ישראל" שבדור הזה דור המדבר "ועשו להם ציצית" על כנפי בגדיהם" אף בקבר אבל רק "להורותם" לדור הזה ולא לדורות הבאים.

(מלוא העומר)

☆

ויניחו אותו במשמר כי לא פרש מה יעשה לו:

איתא (שור"ע אור"ח של"ט ד') אין דנין: הגה ולכן אסור לתפוס ולהכניס לבית הסוהר מי שנתחייב איזה עונש כדי שלא יברח, והקשו איך נתנו המקושש במשמר בשבת, י"ל הנה כתבו התוס' (סנהדרין ל"ה.) הטעם מדוע אין דנין בשבת משום שמא יכתוב, וז"ש "ויניחוהו במשמר" וע"ז קשה אסור לתפוס ולהכניס לבית הסוהר בשבת לכן אמר ומתרץ הכת' מדוע כאן מותר "כי לא פרש מה יעשה בו" ולא ידעו איזה מיתה לגזור עליו לכן אין חשש שמא יכתוב.

(הרי בשמים)

**ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים**

וּדְרַשְׁתָּ וְהִקְרַתָּ

בענין הפרשת חלה שעומדת לאיבוד

ראשית עריסותיכם חלה תרימו (שלח פ"ו כ')

באחריותו שנאמר יהיה לך ופרדה תפרה, ופירש"י כשיהיה לך הפדיון אז יהיה בנו פדוי, והאי קרא לאהרן אמר ליה רחמנא, עב"ל. והרי גלי לך קרא בפדיון בכור דכל זמן דכל זמן שלא הגיע ליד כהן הרי באחריותו של הישראל, וכן בראשית הגז אמר' כן משום דכתיב תתן לו, ומשמע דדוקא בפדיון בכור אמר' כן משום דגלי לך קרא, ולא נזכר כלל בגמ' דבחלה ותרומה אמרינן נמי הכי.

ויש לבאר הטעם בזה דגבי פדיון בכור אין על המעות שום קדושה, וכן על ראשית הגז ורק הנתינה להכהן היא המצוה וכל זמן שלא נתן הוא באחריותו של הבעלים ועדיין לא קיים המצוה ולא עשה כלום, משא"כ גבי תרומה וחלה דמיד כשהפריש נעשה דבר חדש וחל עליה שם חלה ותרומה, משום הכי אמר' דכבר אולה לה האחריות מן הבעלים ורק מצות נתינה איכא על הבעלים ומשו"ה תו לא הוי באחריותו של הבעלים כלל מן התורה, והא דכתב הברכי יוסף דהוא באחריותו ומדמה לה לראשית הגז הוא רק מדרבנן כדי לקיים מצות נתינה להכהן והוא רק לחומרא, אבל לא אמר' דאם נאבדה החלה יהיה העיסה טבל.

וכעין דברי הברכי יוסף נתקשה השואל ומשיב ז"ל (נלוין ה"ס לירושלמי פסחים פ"ג ה"ג) וכן הקבא דקושייתא (קושיא יד) על המשנה בפסחים (מז) שהזכרנו לעיל דאמר' התם שביו"ט מפריש החלה ומניחתה עד הערב, והקשו האיך יכול להפריש כיון דסופו של החלה לילך לאיבוד דהרי בערב חייב לשורפו, וכן לאחר הפסח אסור כמו בחמץ של קטן.

והרי בתרומה איתא שאם הולך לאיבוד לא חל שם תרומה עליה, כמבאר בב"ק (קט"ו) במי שהיה טעון כדי יין או שמן וראה שהן משתברות לא יאמר הרי הן תרומות ומעשרות על פירות שיש לי בתוך ביתי הואיל והולכת לאיבוד ע"ש. וא"כ איך יכול להפריש החלה, ע"כ קושייתם.

בפתחי תשובה (יו"ד ס' ענן סק"ג) מביא בשם הברכי יוסף שעלה ונסתפק אודות האשה אשר הפרישה חלתה והנחתה אצלה, אדחכי בא עוף ואכל החלה אשר הפרישה, אי חייבת להפריש חלה אחרת, כתב דהדבר ברור דבזמן שהיה חייבין ליתן החלה להכהן היתה חייבת באחריותו כמו בראשית הגז דקיימא לך בשו"ע (ס' של"ג ס"ה) דמחוייבין באחריותו ואם נאבד או נפסד צריך להפריש שנית, הכי נמי הכא בחלה היו מחוייבין להפריש חלה אחרת, אמנם בזמן הזה דלשריפה אולה אין צריך להפריש שנית.

ובס' אמרי צבי על מס' ב"ק (ס' כ"ו אות ג') מעיר על דברי הברכי יוסף הנ"ל דמדמה לה לראשית הגז משום דבחלה כתיב בתורה תתנו כמו בראשית הגז דכתיב ג"כ לשון תתן, וקשה דא גבי תרומה ושאר מתנות כהונה נמי כתיב לשון נתינה, ועל כרחך החילוק דדוקא גבי ראשית הגז דההפרשה לא הועילה כלום והוי כמי שלא הפריש, אבל בתרומה הועילה ההפרשה דנתקנו השיריים מה שנשאר לו מן העיסה ואינו טבל, וא"כ הדין נתן שיהיה כן גם גבי חלה דסוף כל סוף נתקנה עיסתו, וצ"ע לדינא.

עוד מביא ראיה לדבריו מהמשנה בפסחים (מז). דאיתא כיצד מפרישין חלה בטומאה ביו"ט (נפסק) וכו', א"ר יהושע לא זהו חמץ שמוזהרין עליה בבל יראה ובל ימצא, אלא מפרישתה ומניחתה עד הערב ואם החמיצה החמיצה עיי"ש, ולכאורה הרי אם תתחמץ תהא אסורה בהנאה וא"כ לא יוכל לקיים תו מצות נתינה בה והוי כאילו נאבדה מן העולם א"כ לא נתקן כלל החלה לשיטת הברכי יוסף, דמה חילוק יש בין עוף שאכלו לבין שהחלה בעולם רק היא נאסרה בהנאה וא"כ עדיין היא באחריותו.

ובסוף דבריו מסיק דוודאי ד' הברכי יוסף הוא רק מדרבנן לחומרא אבל מדאורייתא פשיטא שיצא חובתו אפי' אם לאחר הפרשתה נאבדה, דעיי' בבכורות (ב) במתני' המפריש פדיון בנו חייב

והשואל ומשיב (סג) מיישב דכיון דלר' יהושע שם במתני' קורא לה שם חלה ולא עובר על בל יראה, א"כ לא תיתסר בהנאה גם כן, ושפיר חל שם חלה עליה.

אמנם האחרונים הרבו לחלק בין נידון דידן להנידון שם בב"ק (סג) הגאון בעל שו"ת להורות נתן (נפלו קבא דמיוסא) מעיר דאינו דומה להא דבבא קמא דהתם איתא בפירש"י הטעם דכיון דלאיבוד אזיל לית בהו זכייה והפקירא הוא.

הרי דהטעם דלא אמר כלום משום שהיין והשמן שנשפך נעשין הפקר ואין לו בהו זכייה, ואינו יכול לקרות שם תרומה על דבר שהוא הפקר, אבל במפריש חלה טמאה ביו"ט שהעיסה הוא שלו ועדיין לא הוי חמץ כלל, אין שום מניעה שתחול שם חלה.

אמנם בס' קבא דקושייתא ציין לד' הש"ך (יו"ד סי' של סק"ג) אשר כתב שם הטעם על נידון המשנה בב"ק כשהיה טעון כדי שמן ורואה שהולכין להשתבר דאסור לו לומר שיהא לתרומה, משום שהדרי אינו יכול לקיים מצות מתנות כהונה, ומשמע דתרומה שלא תבוא לידי נתינה לכהן אינו תרומה, וא"כ חלה זו שצריכין לשורפה בערב לא הוי תרומה.

ברם דברי הש"ך צריכין ביאור דהרי ברש"י כתב דהטעם משום דהוי הפקר ואין לו בו זכייה, וכן מוכח בגמ' התם דפריך ואמאי לימא ליה מהפקירא קא זכינא וכו', ורק היכא שיכול להציל ע"י הדחק וליכא אלא קצת הפסד אמרו שם דלכתחילה לא, אבל היכא שאינו יכול להציל כלל דהטעם שאינו יכול לקרות שם תרומה עליה הוא משום דהוי הפקר, וא"כ אין ראייה לנידון דידן דלא הוי הפקר בשעת ההפרשה דהא עדיין לא נחמצה וליכא חיוב שריפה, וכן העירו הרבה אחרונים.

עוד העירו בתוס' ביאור דאינו דומה להא דבב"ק דהרי הכא בעצם מצד עצמו יכול לאפות אותה ביו"ט הגם שאסור, ואטו הדין איסור אפיה ביו"ט נימא דמפקיע הבעלות שלו, וממילא הרי הוא בעלים על עיסה זו גם לדין הפרשה, והשאלה היא רק מכיון שאחר ההפרשה תלך לאיבוד שאם ישאר כך עד הערב נהיה חמץ, אבל אין כאן שאלה על הבעלות על ההפרשה כהך דבבא קמא דהתם מהרגע שהכד נשבר אינו שוב בעלים על היין, ושוב אינו יכול להפרישם תרומה שהרי הפקר הם, ואם כן השאלה של הבעלות הוא על החפצא שמפריש, אבל כאן אין

השאלה של בעלות על התרומה, דהגע בעצמך אי נימא דלא חל שם חלה על זה והעיסה נשארת בטיבולה, הרי ממילא נשאר בעלים על כל העיסה, ואם כן לא שייך למימר הכא דאינו יכול להפריש משום חסרון בעלות.

ועוד דכל מה שילך לאיבוד אינו מצד עצם החפצא שהפריש אלא דין צדדי מצד איסור אפיה ביו"ט משום זה ילך לאיבוד, שהרי מצד עצם הדבר יכול לאפותה קודם שתחמץ, וגם אם אין לו היתר לאפותה מצד המציאות אין האיסור פועל בגוף הדבר, והגע בעצמך אם ימצא כהן שיטלנה קודם שתחמץ וכי לא תהיה הפקר מעכשיו, וגם באיסורי הנאה ידוע פלוגתא הפוסקים אי מיקרי אינו שלו או רק אינו ברשותו כיון שכבר חל בו איסור, אבל קודם האיסור בוודאי דלא שייך, ושפיר הוי בשעת ההפרשה חלה ששייכא בה נתינה.

ולאחרונה נמצא דכל נידון הנ"ל מה שנתחבטו בה האחרונים מבואר בחי' המאירי בפסחים (מג) וזה לשונו: ויש מפרשין דנתינה כזו אינה מציאה מידי טבל, הואיל ואף בלא טומאת התרומה יש בה צד אחר שאינה ראויה לכהן, והוא מצד שעל כל פנים באה לידי חימוץ ונמצאת שאינה ראויה לא לו ולא לאורו. ואין הדברים נראין, הואיל ומכל מקום בשעת ההפרשה אין בו איסור חמץ, וטומאת התרומה אינה מפסדת שהרי מכל מקום טמאה על טמאה הפריש ומה שבידו לעשות כבר עשהו וכו'.

והוסיף שנית שם בד"ה ור' יהושע וכו' דר' יהושע אינו סובר הואיל, אלא שהוא סובר שיכול להפרישה ויניחנה ואם החמיצה החמיצה שאינה שלו, ונמצא שאינו עובר כלל לא על הפקעת התרומה שהרי הפרישה ולא על החמץ שאינה שלו וכו', והעיסה יצאה מידי טבל אעפ"י שאינה ראויה לכהן שיהי טמאה על טמאה הפריש, ואע"פ שאינה ראויה לכהן מ"מ מה שבידו לעשות עשה, ואם מפני החימוץ הרי מ"מ בשעת ההפרשה לא היה בה איסור חמץ כמו שביארנו למעלה, שמאחר שחמץ לאחר הפסח אין איסורו אלא משום קנס מפני שעבר עליו בבל יראה אף זו מותרת לאחר הפסח מצד החימוץ אלמלא מצד הטומאה, שהרי אחד מהם לא עבר בבל יראה, עיי"ש.

חזינו מהכא דשני הסברות לכאן ולכאן הם פלוגתא הראשונים ותליא באשלי רברבי.

**פנינים וחידושים בגמרא מס' פסחים
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"**

פניני התורה

בענין אפיית פת עם חלב או בשר

(ג)

ובדרישה ביאר הנפק"מ בין שיטת הרי"ף לשיטת הרשב"א, דלהרי"ף צריך לצייר על הפת צורה כעין שור, והרשב"א שינה מפ"י הרי"ף כי היה קשה לו אמאי נקט הגמרא דווקא שינוי צורה כעין של שור, ולא שאר שינוי צורה, וכן הקשה על פירוש רש"י שאם התקנה פת קטנה שיאכלנה בסעודה אחת, א"כ למה נתנו שיעור דווקא כעין תורא, ולא אמרו סימן אחר לשיעור זה, וע"כ פירוש הרשב"א דצריך שניהם שינוי צורה, וגם שכל פת ופת תהיה שיעור קטן. ולכן נקט כעין תורא שיש בו רמז לתרתי, בין שתהיה קטנה, ובין שתהיה צורתו משונה, ובאופן זה מותר ללוש אפילו הרבה לחמים.

היוצא לנו מזה:

דלהרי"ף עושים שינוי צורה משום היכירא, ובוזה מותר ללוש גם הרבה לחמים וגם לחמים גדולים. ולפי הרשב"א צריך לעשות גם שינוי צורה, וגם לחמים קטנים, ומזה מותר אפילו הרבה לחמים. ובשו"ע (יו"ד סימן צ"ז ס"א) נפסק כהרי"ף דסגי בשינוי צורה, וז"ל **או ששינה צורת הפת שתהא ניכרת שלא יאכל בה בשר מותר.**

שינוי לאחר אפיה

כתב בחור"ד (שם חידושים סק"ה) שצריכים לעשות השינוי בשעת האפיה, ולא מהני לעשות שינוי לאחר האפיה, כיון שכבר נאסרו בשעת

בגליונות הקודמים סיכמנו פרטי ההלכה של איסור לישת עיסה בחלב או בבשר, והדין בדיעבד אם לש, ובאיזה מיני מאפים נאמרו ובאיזה לא, וכמו"כ סיכמנו אופני ההיתר של אפיית פת מועט, והשבונו נסכם בעזה"ש"ת אופני ההיתר, של שינוי צורה.

בגמרא (דף לו.) הובא ההלכה של איסור לישת עיסה בבשר או בחלב, וכתב שם אופן שמותר וז"ל הגמרא 'כדאמר רבינא כעין תורא שרי'.

הגדרה של שינוי צורה

בפירוש הדברים 'כעין תורא' מצינו ב' שיטות בראשונים א. דעת רש"י פת מועט (ונתבאר בארוכה בגליון הקודם), דעת שאר ראשונים שעושה שינוי בפת להיכר, ובאופן השינוי מצאנו בזה ב' מהלכים בראשונים.

א. ברי"ף מפרש וז"ל ואי שני להו ועביד להו כעין תורא שרי, דכיון דשני בהו, מידע ידיע דלהיכרא עביד להו הכי, דלא ליתו בהו לידי תקלה ולפיכך מותרין עכ"ל.

ב. ובבית יוסף (יו"ד סימן קצז) מביא פירש הרשב"א, שעושין אותה כעכין קטנים כעין השור ע"כ, והיינו שינוי בצורת הפת שהוא קטן משאר פתות שאופין תדיר.

היכר 'בבורעקעס'

'בורעקעס' שלפעמין ממלאים אותם עם בשר, לפעמים עם גבינה, ולפעמים הוא פרווה כגון עם תפוחי אדמה, ירקות, והדרך לאכלם גם עם בשר וגם עם חלב, מצאנו בזה מחלוקת הפוסקים האם גם בזה יש לעשות שינוי, או כיון שניכר שיש בו איזה מילוי, האוכל יבדוק קודם האכילה אם המילוי של חלב, או של בשר, ואין לחשוש שמא יבוא לאכלנה עם המין השני. נדכל החשש הוא רק במיני מאפה ש'העיסה' הוא חלבי וכדומה ואינו ניכר].

בשירי ברכה (להחיד"א שם אות ב'), ובדרכי תשובה (סקכ"ב) בשם הג' שערי דורא כתבו שיש לעשות שינוי שיהא ניכר שהוא חלבי או בשרי, אך בשדי חמד (אסיפת דינים מערכת בשר וחלב אות ח') השיג על זה וסובר שאין צריכים לעשות היכר כיון שהרגילות לעשותם הן עם בשר והן עם חלב, ובקל אפשר לפתוח ולבדוק מהו המילוי.

והנה המנהג בבתי מאפה שעושים היכר 'בבורעקעס' חלבי, שעושים אותה משולשים, וסתם 'בורעקעס' עושים ריבועים, והנה לכאורה תלוי במחלוקת הנ"ל האם סגי בשינוי כזה, אך אפשר דיש לסמוך על שינוי זה, כיון דלדעת הרבה פוסקים בבורעקעס כיון שאפשר לראות המילוי אין צריכים היכר כנ"ל.

אפיה, וה"ה לא מהני לחלקם לאחר אפיה לכל אחד דבר מועט, כיון שכבר נאסר בשעת אפיה.

לרשום על האריזה

כתיבה על האריזה שהמאכל חלבי או בשרי בוודאי אינו מועיל כלל, כיון שאין הסימן בגוף הפת, וכן משום שנעשית רק לאחר אפיה, וההיכר צריכים לעשותם לפני האפיה.

למי תקנו ההיכר

בשור"ת מהרי"ט (ח"ב יו"ד סימן יח) כתב שאין מועיל היכר של צורה מיוחדת אלא לבעל הבית שאופה עבור בני ביתו, אבל נחתום האופה על מנת למכור אין לו לסמוך על השינוי צורה, כי אף שבני העיר מכירים את צורתו, מ"מ יש לחשוש לאורחים מערים אחרות שאינם מכירים את הצורות, והובא בפר"ח (סק"א), בחו"ד (סק"ג) ובפתחי תשובה (סק"ג). אך ביד יהודה (פי' הקצר סק"ז) כתב שהמנהג לאפות פת משונה עם חלב אף שנמכר לאורחים מחוץ לעיר, כיון שהדבר מפורסם שמין פת זה נאפה עם חלב, וי"ל שגם המהרי"ט לא החמיר אלא כשלא עשה שינוי גמור, וכמה אנשים נכשלו בזה, אבל פת שהיא משונה באמת והכל יודעים שמין פת זה נילוש בחלב אין לחשוש עכ"ד.

1 קהילות אכסילונגן 2 מודעות וחדשות
3 חוק-אפי' 4 דברות קודש 5 מסיבות
6 שיעורים ודרשות 7 חק וחור' 9 מערכת

748-504-2188

845-537-6660

845-694-4550

020-8002-9580

0161-420-8878

ברוקלין

קרית יואל

מאנסי

לאנדאן

מאנטשעסטער

ארץ ישראל: 02-372-1111

צו ספאנסערן \ אדווערטייזין רופט:
748.554.7549

718-305-6942

212-444-9899

718-305-6942 • 212-444-9899

להנחיל אוהבי י"ש

בתורה וקול זמרה, נברך בזה ברכת מז"ט בשפה ברורה, למע"כ ידידינו העסקן החשוב האי גברא יקרא, ויעק"ב איש תם יושב אהלח של תורה, איש חי ורב פעלים תרורא, הוא הגבר אשר לא שבת חשיבה באורה, להגדיל עשות למען מוסדותינו המעטירה, נורע לשם ולתפארה, נעים הליכות ברעית ובתבונה, שמו הטוב מהללים בשתפי רננה

הרב ר' יעקב שרייבער

מראשי הנהלת מוסדות יטב לב בארה"ק - סניף אנטווערפן

לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

**ובחדא מחתא, נעטר לו כתרין בשבח ותושבחתא,
לעילא מן כל ברכתא, על אשר בא בעזרתינו, והשליך
עצמו מנגד לעמוד לימינינו, וכן שימש כיו"ר מעמד
הדינער הראשונה שנערכה לטובת מוסדותינו**

ותחי נא ברכותינו לראשו עטרת, ששמחה זו יהיו עוד שמחות גוררת,
ובשכר מעשיו ופעליו הנאמנים, יזכה לראות בנים ובני בנים, וימשיך
בפעליו הברוכים עוד רבות בשנים, ברב כח ואמיץ אונים, בתבונה
וברוח אמונים, עדי נזכה לביאת משיח צדקינו, ומלכינו בראשינו, בב"א.

המברכים בברכת הודאה, מעומקא דליבא

הנהלת מוסדות סאטמאר ב"ב

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

חוקים להורותם

הלכות בשר בחלב

אפיה בתנור בשר \ חלב \ פרווה

אפיית בשר וחלב בתנור

אין לאפות בתנור בתא אחד באותו זמן בשר עם מאכל של חלב. אפילו כשכל אחד מונח בתבנית לחוד, ואם אפה ביחד המאכלים אסורים (בשו"ע י"ד סי' ק"ח סעי' א' פסק דלכתחלה אין לאפות ביחד איסור עם היתר או בשר וחלב משום הריחא דיש בתנור שמעביר הטעם ממאכל למאכל, ובתנורים שלנו אף בדיעבד אסור כדפסק הרמ"א דבתנור קטן וסתום לגמרי אסור אף בדיעבד, ורק במקום הפסד מרובה מותרים בדיעבד, ועדיין יש לדון כשאופה דבר כחוש שאינו אוסר, ובכל ענין יש לשאול את המורה).

אפיית בשר אחר חלב באותו תא

ואף לאפותם בזה אחר זה דהיינו קודם לאפות בשר ואחר כך מאכל חלב - אסור (דברמ"א כתב דבזה אחר זה אין לחוש דאז כבר ליכא ריחא מהמאכל הקודם, אלא אם כן היה זיעה בשעת האפיה אזי אסור אפי' בזה אחר זה ואפי' בדיעבד, ובספרי האחרונים האריכו בגידון זה (שו"ת חלק"י ח"ב סי' קל"ו, שו"ת מנח"י ח"ה סי' כ', ועוד) בתנורים דידן כשאופים בשר או חלב וכדו' אי יש לחוש בהם משום זיעה, והרבה צדדים יש בזה ואכמ"ל, ולמעשה רוב האחרונים נקטו דלכתחלה ודאי דיש לחוש לזיעה ולכן אין להשתמש בתא אחד לבשר וחלב).

ולכן אלו שאופים לפעמים מאכלי בשר ולפעמים מאכלי חלב לכתחלה יש לייחד את התאים שבתנור אחד לבשר ואחד לחלב.

ולצורך גדול כשצריכים להשתמש בתנור של בשר לצורך מאפה של חלב כגון שרועים לאפות הרבה מאכלי גבינה, או לאלו שיש להם תנור של תא אחד - יש מתירים ומקילים להשתמש לצורך חלב במדה שיתקיימו התנאים הבאים: (א) שימתין אחר מעת לעת מהזמן שהשתמשו בו (בשר, ב) ובתנאי שיעקה את התנור היטב מבפנים דשמוא ניתו שמנונית בעין מהבשר על דופני התנור, (ג) ויחמם את התנור על חום הגבוה ביותר למושך כחצי שעה (בשו"ת הג"ל, ובמנח"י הוסיף שנכון להכניס כלי עם מים בשעה שמחמם את התנור עד שיתמלא החלל באדים ובוזי יפליט את הזיעה הבלוע).

אבל אין נכון להשתמש בקביעות בתא אחד בין לבשר ובין לחלב אפילו ע"י הכשרה בינתיים (כיון דבשימוש קבוע עלול מאוד לבוא לדידי מכשול שלא יכשיר כהוגן, וכן שמוא ישכח להכשירו, וכעין סברת המ"א סי' תק"ט שהביא מנהג שלא להכשיר כלי).

והוא הדין אם טעה והשתמש לחלב בתא של בשר או להיפוך - יכשיר את התנור כנ"ל.

בשר ודגים בתנור

אין להשתמש בתא אחד לאפות בשר ודגים ביחד אפילו כשכל אחד בתבנית לחוד (דאסור לאכול בשר ודגים יחד משום סנה, ובדיעבד בפמ"ג סי' ק"ח בשפ"ד הביא מחלוקת בזה). אבל בזה אחר זה מותר דאין לחוש לבליעות כלים בבשר ודגים (פמ"ג שם, והמחמירים בכלים יש לדון אי להחמיר בתנור, ובפרט היכא דיש רק חשש זיעה).

אפיית מאכל פרווה בתא של בשר או חלב

אפיית מאכל פרווה לאחר אפיית בשר על מנת לאכלו עם חלב או להיפוך כגון לאפות חלות בתא של בשר או חלב - מותר כשהתנור אינו בן יומו (דהיינו שעבר מעת לעת מוזמן אפיית הבשר או החלב), ונכון אם אפשר גם להכשיר התנור כנ"ל (דמעיקר הדין מותר אף בלא הכשר דהוי ג"ט בר ג"ט דלכמה פוסקים מותר אף לכתחלה באינו ב"י, ואף החכמ"א דמחמיר לכתחלה מתיר לעת הצורך, ובצירוף דהכא הוי רק חשש זיעה, אלא דמן המובחר ראוי להכשירו).

אפה חלות או מזונות בתנור של בשר בלא שהכשיר את התנור - בדיעבד מותר לאכלם עם חלב כשהתנור לא היה בן יומו בעת אפיית החלב או פשוט דמותר כדמבואר ברמ"א סי' צ"ה, ואפי' כשהיה בן יומו יש להתיר בצירוף דעת המח' דמתיר ובנוסף דבפשוטות בדבר יבש ליכא זיעה. - וכל שכן דמותר לאוכלם בסעודה של חלב.

שימוש בתבנית

תבניות של בשר אין לאפות בהם מאכל של חלב וכן להיפוך.

מאכל פרווה [חלות מזונות וכדו'] אין לאפותם בתבנית בשר או חלב על מנת לאוכלם עם המין השני, ואפילו בתבניות שאינה בת יומו (דהיינו כשמונה המאכל על התבנית לחוד בלא הפסק תבנית אחרת ביניהם, אבל אם מניח המאכל על תבנית אחר ואח"כ נותן אותו לתבנית זה דמצינו היום שמניחים בתוכו תבנית חד פעמי דאז מותר).

ובשעת הדחק שאין לו תבניות אחרות יש להשתמש בתבנית שאינה בת יומא (דהחכמ"א הג"ל דמחמיר בזה כתב דבאין לו כלי אחר יש לסמוך אפי' לכתחילה).

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקא

הגה"ק ר' שלו' אליעזר בן הגה"ק ר' חיים האלבערשטאם זי"ע מראצפערט
ימא דהילולא ט"ז סיון (תש"ד)

ט"ז סיון

רבי מרדכי מנחם מענדל מווארקי ב"ר
ישראל יצחק תרכ"ט
רבי ברכיה טייטלבוים מאוהעל ב"ר
משה יוסף תרע"ח
רבי שלום אליעזר מראצפערט ב"ר חיים
מצאנו - תשי"ד

י"ז סיון

רבי אהרן (השני) מקארלין ב"ר אשר
מסטאלין (בית אהרן) - תרל"ב
י"ח סיון
רבי ישכר דוב (הסבא קדישא)
מראדישיץ ב"ר יצחק - תר"ג

כ' סיון

רבי צבי הירש מנאדבורנא ב"ר שלום
זעליג (צמח ד' לצב) - תקס"א
רבי זאב וואלף מראחמסטריווקא ב"ר
יוחנן - תרצ"ז
רבי אליעזר פיש מביקסאד (שם אליעזר)
ב"ר משה - תשי"ד

כ"א סיון

רבי שלמה שפירא ממונקאטש ב"ר
אלעזר מלאנצהוט - תרנ"ג
רבי מאיר ב"ר ישכר דוב מראדישיץ -
תרס"ג

כ"ב סיון

רבי יחיאל מיכל מנעמרוב ב"ר אלעזר -
ת"ח
רבי ירחמיאל יהודה מאיר מפאשיסחא
ב"ר יעקב יצחק אלחנן - תרנ"ז

כ"ג סיון

רבי יעקב פאלאק בעל החילוקים ב"ר
יצחק - רפ"ה
רבי יהודה אסאד מסערדעהעלי ב"ר
ישראל (שרית יהודה יעלה) - תרכ"ו

הרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט זי"ע נולד לעת זקנתו של אביו הרה"ק מרן בעל דברי חיים זי"ע בחול המועד פסח שנת תרכ"ב, ואביו קרא לו שמו על שם ידידו הצדיקים הרה"ק ר' שלום מבעלז זי"ע והרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זי"ע שהיו גם מחותניו, (שבנו של מרן הד"ח הרה"ק ר' מאיר נתן הי' חתנו של ר' אליעזר מדזיקוב) כשהיו נער בן י"ד נפטר עליו אביו הרה"ק בעל הדברי חיים זי"ע,

חצי שנה לאחר פטירתו של אביו בחודש אלול תרל"ז נשא אשה ה"ה הרבנית מרת שרה מרים ע"ה בת גיסו חתנו של הד"ח הגה"ק ר' מרדכי דוב טווערסקי זי"ע אב"ד הארנאסטייפל, אחרי חתונתו ישב על שלחן חותנו כעשר שנים, שמה השלים עצמו בתורה ועבודה בקדושה ובטהרה, חותנו שכר בשבילו ת"ח מפורסם מתלמידי של הרה"ק בעל צמח צדק מליובאוויטש זי"ע, ובמשך תקופה קצרה הי' בקי בע"פ ביו"ד חלק ב' וחלק גדול משלחו ערוך חושן משפט, בשנת תרמ"ו כשמשלת רוסיא גרשוהו, עבר לגאליצא וגר זמן קצר ליד אחיו הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע, ואח"כ התיישב בעיר טארנא, שהי' שם ציבור של חסידיו צאנו, ושמה התחיל לקרות "קוויטלעך" ולברך את ישראל שבאו להתברך מאתו, שמה בטארנא בשנת תרנ"ז הי' החתונה הגדולה שהשתתפו בה אלפי חסידים מכל המדינה כיון שהי' מסובין שם הרבה מגדולי וצדיקי הדור ובראשם אחיו הגדול זקן צדיקי הדור באותו זמן ה"ה הרה"ק משינאווא זי"ע, כשהשיא את בתו הצעקנית מרת ברכה סומא ע"ה עם הרה"ק מרן בעל עצי חיים זי"ע, בשנת תר"ס עבר לעיר ראצפערט, ועל שם העיר הזאת נודע שמו בקרב עם סגולה ר' שלו' אליעזר ראצפערטער,

אבל לא נתקבל בשום מקום לכהן בפועל כרב ואב"ד, ואמר הוא בעצמו כשהראה על פיסת יד שכשיגדל שער על פיסת ידו או יהי' אב"ד באיזה מקום, משום מעשה שהי' שפ"א נפגש אביו הרה"ק בעל דברי חיים עם הרה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע אמר הרה"ק מפרעמישלאן לאביו: "צאנזער רב איך בעהט אייך, מאכט נישט אלע אייערע קינדער רבנים", והשיב לו אביו הלא כבר כל בניי הם רבנים ומשמישים בכתר רבנות, (כי בעת ההיא שני בניו הצעירים, בני זקונים של הד"ח ה"ה הרה"ק ר' שלו' אליעזר והרה"ק ר' ישעי' מטשעחוב זי"ע, עדיין לא נולדו) וסוים הרה"ק רש"א ואמר וכאשר נולדנו הגיד לנו אבינו הקדוש, כי בטח עלינו התכוון הרה"ק מפרעמישלאן בדבריו, ועל כן לא נתמנתי לרב ואב"ד מעולם ומעולם לא אחי, וכן אחי הרב מטשעחוב אשר באמת כן נתמנה לרבנות דק"ק טשעחוב עכ"ל אינו רב שם כי כל ימיו הי' גר בעיר קראקא, והשם טשעחוביכער הי' רק כשם כעניו בעלמא. - עם כל זאת אמר עליהם אביהם בלשוננו הק' "זיי וועלן נאך גרוים זיין". הרה"ק מצאנו רצה שבני חוקנים שלו יהיו להם קצת "טאשן געלד" נתן להם את י"ב חלות שלו שימכרו להחסידים שבאו להסתופף בצל קורתו, ואמר לה' "ישעי' שהוא ימכור לאנשי פולין כי הוא יהי' פולישער רבי, ולרש"א אמר שהוא ימכור לאנשי אונגארין כי הוא יהי' אונגארישער רבי, וכן הזה כי מעת שרש"א התיישב בעיר ראצפערט נעשה ראצפערט כתר תלפיות תל שכולם פונים אליו חסידים ואנשי מעשה, ואפי' סתם המון עם באו אליו להנות ממנו עצה ותושיה ולהתחמם בתפילותיו שהיו בהתלהבות עצומה, ובתורותיו שהיו בדביקות גדולה, והוא נעשה למנהיג ולרבי של חסידיו צאנו באונגארין.

הצנע לכת

הי' יושב ולומד תורה בחדרו שעות על שעות, והי' משים לילות כימים ממש, והי' בקי בע"פ על הלשון שו"ת דברי חיים, אבל כל זה הי' בהסתר גדול ואף פעם לא פסק להלכה שום פסק, וכמעט לא שמעו ממנו פלפול בהלכה או איזה לומדות, וכל התנהגותו הי' בפשטות מאד, בליל שב"ק לא אמר תורה

של עצמו, אלא הי' דרכו ע"פ רוב ללמוד מתוך ספר ור"ע קודש להרה"ק מראפשיץ או בספר דברי חיים, והרבה פעמים הי' נשאר לאחר עריכת השלחן לספר סיפורי צדיקים שהי' נתמשך לפעמים עד אור הבוקר, - סיפר מרן העצי חיים זי"ע שבחתונתו הי' מסובים כחמישים צדיקים, וחותנו רש"א הי' משמש אותם בעצמו וחלק כיבוד לכל אחד בפני עצמו, אביו הרה"ק בעל

אחרית ימינו

אפילו בימי הזעם כשהי' סכנה גדולה לנסוע על הדרכים, הי' מתאספים אנשים רבים להסתופף צלו ולהתברך ממנו, בראש השנה שנת תש"ד לפני תקיעת שופר אמר שהרה"ק מטשערקאס זי"ע אמר שכשרואים דינים על הציבור צריכים לומר מזמור כ"ב למנצח על אילת השחר, והתחיל לומר עם הקהל המזמור בדמעות שליש וכל הציבור געו בבכי, ולא אמר אז דרשה אלא אמר "מורי ורבותי איך האב גארנישט וואס צו זאגן, די הסתר פנים איז זייער גרויס", גם ביום כיפור הי' כל תפילתי בבכיות עצומות, ולפני נעילה לא אמר דרשה אלא צעק בקול גדול "רבותי, א ביטערע גזירה שוועבט אויף אונו, לאמיר מתפלל זיין ביי נעילה מיטן גאנצן כח מבטל צו מאכן די גזירה", בחג הסוכות התאספו קהל גדול מאד כידוע שבאותו שנה הגיע לאונגארין רק שלשה אתרוגים ואחד הגיע לראצפערט לרש"א, וכל אחד רצה לזכות לקיים מצוות ד' מינים, גם רביה"ק זי"ע הי' מן הבאים באותו שנה לרש"א, באסרו חג של פסח הכניסו את רש"א ובני קהלתו ראצפערט ל"געטא" בניערדהאז, מסופר כשעלו על המסילת הברזל אמר רש"א בזה"ל "עס קומט זיך אונו דען נישט, אונו האבן זיך זייער ווייניג קעגן געשטעלט קעגן די ציונים", רש"א סיפר אז שאחיו בא אליו הרה"ק משינאווא זי"ע ושאלו בזה"ל "וויילסט קומען מיט מיר, אדער ווילסטו נאך גיין און לייגן גלות", אבל הוא לא ענה לו כלום, וכך עבר ממחנה למחנה בסבלו יסורים מרים וקשים, מסופר שבאחד מן המחנות יצא גזירה שמי שיש לו טלית ותפילין צריך תיכף ומיד למסרו, לרש"א גם הי' לו ט"ת ובשמעו הגזירה אמר "דאס ווילן זיי צונעמען פון מיר ניין ניין", וכך הוה שעוד באותו יום באה ידיעה שהגזירה בטלה ואותו קצין שהוציא את הגזר דין לא עמד בבקב לחיים חיותו ומת על מטתו, אבל הוא חיוק את עצמו ואת הסובבים אותו בדברי חזיון ובאמונה בה', שאסור להתיימש מן הישועה וכדו', השתדלנים השתדלו הרבה כדי לשחררו, אבל הוא לא רצה באמרו שלא רוצה לעזוב בני קהלתו בשעה כזו, וכך הגיע להמחנה ההשמדה הידוע אוישוויץ, מסופר שכשהגיע שם העמידו אותם בלי בגדים אמר רש"א שמי שמביא לו איזה דבר להתכסות עצמו מבטיח שינצל, והי' שם יהודי אחד שמצא איזה נייד והביא את זה לרש"א, והכן פתאום מצא היהודי עצמו מחוץ למחנה וניצל מגיא ההרגיה, ביום ט"ז סיון הוציאו אותו להריגה, כשהוציאו אותו הי' שפתותיו מרחשות, הקצין כשראה שהוא מתפלל אמר לו בצחוק הכי גם עכשיו אתה מתפלל לבוראך ואתה עוד מאמין שהוא יציל אותך, אתה לא רואה את המצב שאתם נהרגים ואף אחד לא מציל אתכם, התלהב רש"א ואמר בהתלהבות "מיט מיין גאנצן נשמה און מיט מיין גאנצן הארץ גלויב איך אז עס איז פאראן א בורא עולם און איז פאראן א השגחה עליינה" ולא הספיק לגמור את דבריו וגופו הקדוש נפל ע"י חרבו של הקצין, הי' ניקום דמו.

קדו"ט הי' יושב לימינו ולידו הי' יושב דודו (אחיו של אמו) הרה"ק ר' אשר אנשיל אשכנזי זצ"ל, ובאמצע הסעודה הסתכל אביו על רש"א ואמר לדודו, "מיר האבן א מזל אז די וועלט איז נישט קיין מבין אויף אונזער מחותן רבי שלום אליעזר, ווען די וועלט וואלט אים פארשטאנען, וואלט קיינער ביי אונו נישט געעפענט די טיר און יעדער וואלט געשטראמט צו אים".

פועל ישועות

הי' מפורסם לפועל ישועות גדול ואלפים באו אליו להתברך ממנו, פ"א בא אליו אחד בבקשה שינצל מהצבא, אמר לו רש"א שיקח עמו חתיכת צוקער וכשיתייצב לפניו יוציא את זה ויברך שהכל נהי' בדברו אז בוודאי ינצל, וכן עשה וניצל, כאשר בא אליו אחד השתחרותו, אמר לו רש"א שאמר לו כך דאיתא במשנה ברכות "על כולם אם אמר שהכל יצא", - אחד מחסידי הרה"ק מנאסויד זי"ע שבנו נחלה מאד והרופאים כבר ייאשו אותו, ואותו חסיד חשב לעצמו אילו הי' הרבי (הרה"ק מנאסויד) חי, אז הי' לו איפה לילך אחר ישועה ועכשיו אין לו לאן לפנות עם צרתו, והי' מאד עצוב, ובתוך כך נתנמנם וראה בחלום רבו ואמר לו "למה אתה כ"כ עצוב, שלח 'קוויטל' להרה"ק ר' שלום אליעזר מראצפערט", והחסיד חלם שלקח כסף לפדיון ביחד עם קוויטל ושלחם להרה"ק מראצפערט, כשהקיץ ראה שהוטב קצת לבנו ממש לא כדרך הטבע, ותיכף שלח קוויטל לראצפערט, ותוך זמן קצר נתרפא בנו לגמרי,

עינים צופיות

סיפר הרה"ח ר' טובי' יואל שטיינער ז"ל מעשה נורא מרש"א איך שניצל ממיתה בזכותו של רש"א, ומעשה שהי' כך, שהוא נסע לקאלוב בז' אדר על יומא דהילולא של הרה"ק מקאלוב, ומצא שם את רש"א, ורש"א לא קרב ממש אל הציון אלא עמד מול הבה"ח והתפלל, אח"כ סיפר רש"א שפ"א ביומא דהילולא של הרה"ק בעל ארי דבי עילאי זי"ע, בא אל אביו הד"ח חסיד מעיר וויזשניצא ששם מונח הרה"ק בעל ארי דבי עילאי זי"ע, שאלו אביו למה אתה לא בוויזשניצא היום שתוכל לילך על הציון, תירץ עצמו החסיד שהוא כהן ובכל אופן אינו יכול לילך אל הקבר, אמר לו אביו שלא צריכים לילך ממש ליד הקבר ודי אם הוא בעיר שהצדיק מונח, כשסיים רש"א לספר הפך פניו לר' טובי' יואל ושאלו אם שמע הסיפור, וענה כן, אבל הי' פלא בעיניו למה דייקא לו שאל אם שמע הסיפור, לימים אחרי המלחמה שגלה לרוסיה, כשחזר משם עבר עם עוד קבוצה אנשים שניצלו, דרך עיר ליענסק, הי' כמה מחביריו שהציעו לילך לציון של הרה"ק ר' אלימלך זי"ע, אבל כמה אמרו שסכנה לילך שיש הרבה גוים שלא יכלו לסבול זה שנשתיירו עוד יהודים בעולם והשנאה גדולה מאד והרגו כל יהודי שמצא, ר' טובי' יואל נזכר אז מהמעשה שהי' לו עם רש"א, חשב שוודאי לזה כיון רש"א אז, והחליט שלא ילך אל הציון, אלא יתפלל ממקומו, אבל השאר הלכו להציון אבל ל"ע לא חזרו ורק הוא נשאר בחיים בזכותו של רש"א.

בעוה"ש"ת

Mosdos Yotv Lev Drabeni Yoel
Msatmar
JERUSALEM

מוסדות יוטב לב דרבני יואל
מסאטמאר
ע"ה"ק ירושלים תובב"א

20-22 YONA ST. • P.O.B. 50574 JERUSALEM

רח' יונה 20-22 • ת.ד. 50574 ירושלים

תמוסד ע"י כ"ק מרן רביה"ק בעל דבני יואל ז"ע - בהמשכת כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה ז"ע - מנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת ה' מציון

מהררי ציון וירושלים, נקדם בברכת ברוכים הבאים, את הני העסקנים הדגולים קרואים מועד אנשי שם, לבם ער ופתוח לכל דבר שבקדושה, יום ולילה לא ישובותו במעשיהם הכבירים במדה גדושה, אזורים כגבור חיל, למען פריחת ושגשוג מוסדותינו הק' פעיה"ק לא ישובותו יומם וליל, המה העומדים על הפקודים ברוב פעולה, לעמוד בראש הנהגת האפס של מוסדות יוטב לב בארה"ב לשם ולתהלה, ועמלים קשות לארגן הסכומים הכבירים מידי חודש בחדשו, לעמוד לימין כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א ולעשות רצון קדשו, ולזכותם יזקף קול התורה, המהדהד מבין כותלי מוסדותינו המעטירה.

מוה"ר מאיר נפתלי פערל הי"ו

מנכ"ל מוסדות יוטב לב

מוה"ר בן ציון אברהם כהן הי"ו

מנהל האפס של מוסדות יוטב לב

מוה"ר הלל מנשה מאמארשטיין הי"ו

עסקן נמרץ לטובת מוסדות יוטב לב

לרגל ביקורם בארה"ק

וזאת הברכה, יהא בואם לברכה ולהצלחה, וזכות התורה על טהרת הקודש בעיר הקודש, יגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב מלא הגודש, ויזכו לראות בטוב ירושלים כל ימי חייהם, רב טוב באהלהם, ועוד רבות בשנים, יזכו להמשיך בפעליהם הנכונים, עדי נזכה בקרוב בימינו, לקבל פני משיח צדקינו, ומלכינו בראשינו, אמן.

כ"ד מוקירכם ומכבדכם

הנהלת המוסדות

פעיה"ק ירושלים תובב"א

יום ב' סיון - יום צום ומספר

שנת ת"ח ת"ט במגילת אסתר, כי גזירת המן היתה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, וגזירה זו אשר נתבטלה בשעתו חלה ר"ל בשנת ת"ח, ושנה זו נרמזה במגילת אסתר, כאשר אות ת' של "ותכתוב אסתר המלכה" שכתוב בסוף המגילה הוא ת' רבתי, וכן אות ח' של "חור כרפס ותכלת" שכתוב בתחילת המגילה הור ג"כ ח' רבתי, ולהורות בא שבע"פ שנדחתה הגזירה בימי המן מ"מ חזרה ובאה בשנת ת"ח.

הסוף ה' שמדינת פולין שלחה את צבאה להילחם עמם עד שה"קאזאקן" נכנעו תחתם, ובזה נדחתה הגזירות והמהומות לעוד מאה ועשרים שנה עד שנת תקכ"ח שאז התחילו מחדש לערוך מלחמות והרגו הרבה יהודים, ובשנת תק"ל התחילה מדינת רוסלאנד לכבוש את אוקריינא, גם שאר החלקים של פולין לקחו מהם, דייטשלאנד מצד אחד, ועסטרייך מצד השני, כך שעד מלחמת העולם הראשונה לא היה פולין, כי לא נשאר להם כלום "יעדער האט געכאפט שטיקער", רק אחרי המלחמה קיבלה פולין בחזרה את המלוכה.

ההיסטאריע של כלל ישראל באוקריינא היא ספוגה מדם ישראל אשר נשפך כמים בראש כל חוצותיה, בערך בעת מלחמת העולם הראשונה קמו עוד קבוצה של רשעים בשם "פעטראלעס", וסיפר מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל שממשלת ארה"ב פתחה בעת ההוא את שעריה לרווחה, והיו יכולים לצאת ולבוא באין מפריע, ונסעו אז בעת ההוא לארה"ב כמיליאן איש ביניהם הרבה יהודים שומרי תורה ומצוות.

כשמדינת דייטשלאנד נכנסה ברוסלאנד ג"כ הרגו וטבחו הרבה נפשות אומללות מישראל שנפלו כקרבן לחרבם, ואמרו שהרגו בעת ההוא כמיליאן יהודים.

באוקריינא יש עיר בשם "וויניצע", מרן הבעש"ט הק' לא רצה אף פעם ללון בעיר זו, ופעם אחת התבטא הבעש"ט הק' ואמר: "דער ס"מ שטייט מיט איין פיס אין וויניצע".

כשנכנסה ממשלת דייטשלאנד לאוקריינא ה' אכסניית צבאם (הריפקוואטיר) בעיר וויניצע, או אז הבינו כוונת מרן הבעש"ט הק' שכבר הרגיש זאת שנים רבות קודם לכן.

בהרבה מקומות קבעו את יום כ' סיון ליום בכי והרבה נוהגים להתענות ביום זה.

בשנת ת"ח לפ"ק כאשר מדינת פולין שלטו על הרבה מדינות ליטא, אוקריינא, ועוד, בשנה זו רצו תושבי אוקריינא להפיל מעליהם את ממשלת פולין, והכריזו על מרידה, למורדים האלו קראו "קאזאקן", והם לחמו עם ממשלת פולין, והעמידו עצמם כמדינה עצמאית משלהם.

בעת ההוא ישבו היהודים בערי פולין בהשקט ובטח, בתקופות הללו לא הרגישו היהודים שום פחד כאשר חיו תחת חסות ממשלת פולין, אך בשנת ת"ח כאשר הרגישו עצמם ה"קאזאקן" חזקים כאשר היה להם מדינה משלהם וחגגו את נצחונם, אזי התחילו הצרות והרדיפות כאשר הלכו מעיר לעיר והרגו ורצחו אלפי אלפים מירשאל, (י"א מאה אלף ו"א מאתיים אלף ו"א שלש מאות אלף) והרבה קהילות קדושות שלישות נעקדו אז על קידוש ה'.

בעיר "נעמירוב" שבאוקריינא היה גר הרה"ק ר' יחיאל מיכל מנעמירוב זי"ע גם הוא נעקד"ה ביום המר כ' סיון, והש"ך קבע יום זה לתענית, ועל אף שההריגות נתארכו במשך כל שנת ת"ח ות"ט מ"מ לא קבעו רק על יום כ' סיון לתענית וכיוונו בזה על כל השנתיים ימים, הש"ך חיבר "קינה" לכבודו עפ"י סדר הא"ב ונדפס בסידור תפילה ישרה (דף ל').

גם הרה"ק ר' שמשון מאוסטראפאליע שהיה גאון וקדוש (אוסטראפאליע גם ה' באותה סביבה) הרגו הרוצחים באותו עת.

מתאמרא משמ"י דהרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע כי מן השמים רצו לכפר על עוונות בית ישראל ע"י מיתת שלשה צדיקים עמודי העולם ועי"ז יסתיימו ההריגות, ושאלו את הש"ך אם הוא מסכים להיות מן הני תלתא, ענה הש"ך שלא יכול מפני שעדיין לא גמר את חיבורו על על חו"מ, ומרגיש שעדיין לא גמר את תפקידו בעולם קודם לכן, וסיים הרה"ק מבעלזא - שאכן הצדק עם הש"ך, כי איככה ה' כלל ישראל נראה מבלי ש"ך על חו"מ.

דורשי רשימות רמזו לגזירות הקשות של

ברוך מתייך לשלם

בשיר וקול תודה מוקדמים אנו בברכה, את פני ידידינו היקר המהולל בכל שבחה, האדם היקר באנשים, עסקן נמרץ לכל דבר שבקדשים, משליך עצמו מנגד חשיכה כאורה, לבוא בעזרת קהילתנו המעטירה, ובמיוחד דואג לכל יחסר המזג ברוי"ח ובגש"ם לתלמידי ישיבתנו המפוארה,

האי גברא יקירא, אחיעז"ר ואחיסמ"ך של קהילתנו בכל עת תדירא

הר"ר **זלמן לייב סופר** שליט"א

עסקן נמרץ בקרית יואל יע"א

לרגל הופעתו בשערי עירינו

יה"ר מלפני אבינו שבשמים, שיזכה לרב נחת במלוא חפניים,

וימשיך להרבות פעלים להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך רב שמחה ואורה.

המקבאים סניו בלילה ובזכרה

הורי אלמדי ושלח מהרי"ט פה ב"ב

אשר כל אלהסוף כל כ"ק מן רבנו הגה"ק ש"ט"א ביום נולדו ויום טובים שש"ט

ברוך אתה ברוך

ברגשי הוקרה והודאה, מעומקא דליבאה, נקדם בברכה את אורחינו ידידינו החשוב כביר המעש, עסקן נמרץ לכל דבר קודש, ביתו פתוח לרווחה לכל מבקש, מקבל את כ"א בסר פנים יפות, חן וחסד על פניו חופפת,

מוה"ר **זלמן לייב סופר** הי"ו

אב"י בעיר תהילה קרית יואל יע"א

לרגל בואו לביקור בתוכינו

ובהזדמנות זו נביע לפנינו עזמור לתודה על התפסדותו העצומה ונפלאה
לטובת בנינו שיחיו בעת שהותם בצל ערן רבינו שליט"א

זכות מעשיו הטובים, לרחוקים ולקרובים, יגינו בעדו ובעד כל אשר לו, וישם ה' פעלו, והשב ישוב לו בראשו גמולו, אמן.

החיותים לענן שמו באותיות הודאה והערצה

אהרן ווייסהויז ועשפ'

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קעג — בלתי חוגג

ביקור גומלין אצל הגאון הגדול רבי יחזקאל ראטה שליט"א

גאב"ד קארלסבורג כ"פ - בעמח"ס שו"ת עמק תשובה

יום ג' פרשת תזריע תשע"א לפ"ק

גאב"ד קארלסבורג: ער [הלשון הזהב] איז געווען דארטן דער רב בימיו פונעם רבי ר' אלימלך.

רבינו: דער לשון הזהב איז געווען א זקן, ער האט מאריך ימים געווען (שהיה אב"ד דק"ק ליעזנסק הרבה שנים עד התלקותו בשנת תקנ"ג בדותו בן ק"ג שנה, והוא מן המסכמים על הספר נועם אלימלך).

צרכי ציבור ועול התלמידים שהעמדתי ת"ל... ולא כתבתי אלא מעט לעת הפנוי, אמנם עתה בשנת תקנ"ס תרחם ציון כאשר ניטלה הוד תפארת דתה"ק, וידידי אוה"ג צמיד לבי החסיד המנוח מוהר"ר אלימלך זצלה"ה זי"ע ועב"א נסתלק ועלה למורם, וארא כי הגלות מתגברת עלינו והתורה נתמעטת בכל יום ויום בעוה"ר, קבלתי עלי כל מה שיעלה על רעיוני הן בהקנין הן בשונה אכתוב על הנייר שיהי לזכרון לדורי דורות, ומן השמים יעזרנו לגמור כל מסכת זו ועל שאר המסכתות ויגדל תורה ויאדיר בב"א, עכ"ל,

אבל הרה"ק רמ"י מפשעוואסק ז"ל מברר ואומר שברור שנסתלק שנת תקמ"ז, משום כמה ראיות, על המענה כתוב שנס' בשנת תנצב"ה, והוא עולה בגימ' תקמ"ז, עוד סמך לזה, ממה שנוהגים בשנה מעוברת לעשות את היום של הרה"א מדור דור באדר ראשון ושני, וזה נכון רק אם נסתלק בשנת תקמ"ז שהיתה שנת פשוטה, נהוג אצל מי שנפ' בשנה פשוטה, אבל אם נסתלק בשנת תקמ"ז שהיתה שנה מעוברת, א"כ הדין נותן לעשות היום"צ אותה אדר שנסתלק ולא פעמיים (עין ברמ"א סי' תקס"ח ס"ז וגמ"א והג"א שם וכו' שם, וב"ח ושו"ך זי"ד סף סי' ת"ב), עוד רא', שבהסכמות הרה"ק רבי משה מפשעווארסק זי"ע על הסה"ק נועם אלימלך, שכתבו בשנת תקמ"ה, כתוב הב"מ כפי שנוהגין לכתוב בשנה ראשונה להסתלקות, ובע"כ שלא נסתלק בשנת תקמ"ז, כי אם בתקמ"ז, ומה שכתבו בספר הג"ל שנת תקנ"ס בוודאי הכוונה הוא עם הכולל (וביחד הם תקמ"ז).

רבינו: היינט (כ"א אדר) איז דעם הייליגן רבי ר' אלימלך'ס יארצייט. מ'איז שוין אמאל געווען אין ליעזנסק?

גאב"ד קארלסבורג: יא, פאר צוויי-דריי יאר צוריק, מ'האט מחדש געווען דארטן במשך פון די יארן מקום מנוחת קדשם, ס'איז דאך געווען צוואוארפן.

רבינו: יא, ביי די קריג איז עס געווען צוואוארפן, מ'האפט אז מ'האט עס צוריק געשטעלט פונקטליך.

בנו הרה"ג ר' משה דוב"ץ קארלסבורג: די מציבה איז נאך די מציבה פון אמאל?

רבינו: ניין.

ודיברו אודות שנת הסתלקותו לגנזי מרומים

רבינו: דער רבי ר' אלימלך איז אוועק אין שנת תקמ"ז, ס'שטייט אויפן מציבה "שנת ת'הא נ'שמתו צ'רורה ב'צורר ה'חיים" איז די ראשי תיבות בגימטריא תקמ"ז.

בנו הרה"ג: אין ספר לשון הזהב שטייט "שנת תקנ"ס, נאר ס'מיינט מיטן כולל.¹

ביום כ"א אדר שנת תקמ"ז עלה ונסתלק הרה"ק מליעזנסק למורם, אולם בכמה ספרי תולדות וקורי הדורות טעו וכתבו שנפטר שנת תקמ"ו, ושעוהם נובע מדברי הגה"ק רבי זאב וואלף אבד"ק ליעזנסק זצ"ל (הי חבר דמן מנחם לדר"א) בספרו לשון הזהב (שבת דף פה) שנראה משם שנסתלק בשנת תקמ"ו, וז"ל: "גלאיתי לכתוב יותר מה שחדשתי ת"ל במסכת כולה עד גמירא וכן הדינה מסכתות שלמדתי בישיבת תלמידים, מחמת עול ציבור כי יבאו אלי לדרוש את משפטים וגם שאר

דער ישמח משה האט געזאגט אז דער רבי ר' אלימלך האט א הקפדה אויף אים, אויף דעם וואס ער איז נישט געקומען צו אים.

שינאווא איז דאך נישט ווייט פון ליענסק, און דער ישמח משה איז געווען בימיו פונעם רבין ר' אלימלך רב אין שינאווא, און אין שינאווא האבן געוואוינט חסידים, האט דער רבי ר' אלימלך געזאגט פאר די חסידים פון דארטן, אז זיי זאלן זעהן אים צו ברענגען, ער האט געזאגט אינטערסאנט 'איך קען נישט צו אים פארן, ער מוז קומען אהער', און האט זיי געזאגט 'ער האט א הויכע נשמה און מ'קען מיט אים עפעס מאכן'. אז די חסידים האבן אזוי געהערט פונעם רבין, האבן זיי געארבעט אז ער זאל פארן קיין ליענסק, זייערע ווערטער האט עושה רושם געווען אויף אים, און ער האט באשלאסן אז ער פארט, אויפן וועג האט ער זיך באגעגנט מיט איינעם א תלמיד חכם, און יענער האט אים געפרעגט וואו ער פארט, האט ער געזאגט אז ער פארט קיין ליענסק, האט יענער אים געזאגט 'אזא גאון ווי איך זאל פארן צו א רבין?!, ס'איז נישט קיין כבוד התורה, און ער האט זיך צוריק געדרייט. דער ישמח משה האט געזאגט אז שטענדיג איז ער מתחרט אויף דעם וואס ער האט נישט געזעהן דעם רבי ר' אלימלך.

גאב"ד קארלסבורג: כ'האב געהערט אז א פעטער האט אים געשטערט צו פארן, און אים געזאגט אז ס'איז ביטול תורה, און ס'איז געווען דער בעל דבר וואס האט זיך פארשטעלט ווי זיין פעטער כדי אים אפצוהאלטן.²

רבינו: דער ישמח משה האט געזאגט אז ער האט נישט געזעהן דעם רבי ר' אלימלך ביי די הקפות אזויפיל מאל ווי

ער זעהט אנדערע צדיקים לאחר פטירתם,³ און דאס איז ווייל ער האט א הקפדה אויף אים אז ער איז נישט געקומען צו אים בחיים חיותו.

גאב"ד קארלסבורג: און ביים רבי ר' אלימלך איז דאך אויך געווען אזוי אז דוד המלך איז געקומען צו אים אן די קרוין, ווייל ער פלעגט נישט מאכן מלוה מלכה, האט ער אים צוגעזאגט אז יוצאי חלציו וועלן מאכן מלוה מלכה.

בנו הגר"מ: דער רבי ר' אלימלך האט געזאגט פאר די תלמידים אז נאך זיין פטירה איז שוין שווערער, ווייל דארט זעהט מען די מובח.

רבינו: דער רבי ר' אלימלך אליינס האט אמאל אויף עפעס מרעיש עולמות געווען, ביז ער איז אנגעקומען צו זיין רבין - צום רבי ר' בער (המגיד הק' ממערטש וי"ע) - און ער האט געפרעגט דעם מגיד פארוואס ער לאזט צו די גזירה זאל ווערן, האט דער מגיד אים געזאגט, אז דארט זעהט מען שוין די זאך אינגאנצן אנדערש, מ'זעהט אז ס'איז אלעס למובח.⁴

גאב"ד קארלסבורג: מ'זאגט דאך אז כל זמן דער רבי ר' אלימלך האט געלעבט, איז נישט געווען די גזירה פון די מיליטער, ווייל ער האט עס מבטל געווען, און לאחר פטירתו איז געווארן די גזירה. און מ'האט אויסגעוועלט

³ עי' בתהילה למשה שמרן הישגים משה זכה לראות רק פעם אחת את הרבי ר' אלימלך בשמחת תורה בעת ההקפות, מרן הישגים משה מביא כ"פ את הד"ת של הרבי ר' אלימלך, ובריש פר' נח כתב בזה הלשון: כמו ששמעתי בשם החסיד הקדוש האלקי המפורסם מו"ה אלימלך מליזענסק וצוק"ל שאמר לפרש וכו' ודפח"ח ושי"ע, עכ"ל.

⁴ ובוה אמר רבינו שליט"א בשיעור פרקי אבות שב"ק פרשת אמור העל"ט לפרש המשנה (אבות פ"ב מ"א) עין רואה ואוזן שומעת, כי אמרו חז"ל (מועד קטן נ"ז:) על הכתוב (שמואל ב' כג) אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל ביראת אלקים, מאי קאמר, אמר רבי אבהו הכי קאמר, אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישראל אני מושל באדם, מי מושל בי צדיק, שאני גוזר גזרה וצדיק מבטלה. ואף שבשמים ממעל נראה כי כן הוא באמת טוב וגבון לבני ישראל, מכל מקום אם הצדיק מתפלה הקב"ה מבטל הגזירה בשביל הצדיק. וזה ביאור המשנה עין רואה, כי הקב"ה הוא צופה למרחוק ורואה הטוב האמיתי, ועם כל זה אוון שומעת להקשיב לתפלת הצדיק ומבטל הגזירה.

² עי' בס' עדות ביוסף (עמ' רס"א) שרביה"ק בעל הדברי יואל זי"ע סיפר שפע"א כשהרה"ק מליזענסק נסע לאיזה ברית מילה בכפר שהיה סמוך להעיר שינאווא שבו שימש הישגים משה ברבנות, אז נסע הישגים משה לראותו, וחזר באמצע הדרך מנ"ל.

בנו הגר"מ: דער תפארת שלמה שרייבט אז דער כח הקדושה פונעם רבי ר' אלימלך איז נאך דא.⁵

רבינו: דער תפארת שלמה איז אסאך געפארן, ער האט זיך משתדל געווען איבער צובויען דעם אוהל בימיו, ס'איז שוין געווען צופאלן. ער פלעגט צו קומען אין אלול, פאר די הייליגע מעג, ער איז געווען א כהן, און איז נישט געגאנגען אויפן ציון, דאך איז ער געקומען קיין ליעזנסק, ווייל ער האט געוואלט זיין אין די שטאט וואו דער צדיק איז.

ווען דער תפארת שלמה איז געווען אין צאנז אויף שבעות,⁶ איז ער געווען א באזוך ביים דברי חיים, און

דריי תלמידים זאלן גיין צום ציון, דער חוזה און דער רבי ר' מענדעלע (הרה"ק מרימאנאב) און דער קאנציער מגיד, ווייל כל זמן ער איז געווען אויף דעם עולם האט ער דאך מבטל געווען, זאל ער יעצט אויך מבטל זיין די גזירה, און זיי האבן מתפלל געווען אז ער זאל זיין קומען מודיע זיין וואס וועט זיין מיט די גזירה, איז ער געקומען זיין זאגן, אז כל זמן ער איז געווען אויף דעם עולם, האט ער געזעהן די גזירות אזוי ווי מ'זעהט עס אויף דעם עולם, יעצט זעה איך אז אלעס איז למיטב, קען איך גארנישט מוהן.

רבינו: רבי אלעזר ניסן (בנו יחידי של מרן הגשט משה ז"ל) איז נישט געזונט געווען אלס קינד, איז ער געווען זייער מסוכן, אז ער איז געווען באוואוסטלאז, האט דער ישמח משה געשיקט א שליח קיין ליעזנסק אויפן ציון פונעם רבי ר' אלימלך – ס'איז נישט געווען אין טאג פון די יארצייט – זיי זאלן מתפלל זיין פאר רבי אלעזר ניסן, און ער האט זיי געזאגט, זיי זאלן קוקן וועלכע שעה זיי זענען דארט, און רבי אלעזר ניסן האט זיך טאקע אויפגעכאפט פונעם באוואוסטלאז מצב, און האט געזאגט אז ער גייט זיין געזונט, ווייל איינער וואס זעהט אים אזוי און אזוי – און ער האט פארגעשטעלט זיין צורה, און די וואס האבן געדענקט דעם רבי'ן ר' אלימלך האבן געזאגט אז אזוי האט ער טאקע אויסגעזעהן – איז געקומען צו אים, און אים געזאגט אז ער וועט האבן א רפואה. ווען די שלוחים זענען אהיים געקומען, האבן זיי געזאגט וועלכע צייט זיי זענען דארט געווען, און מ'האט געזעהן אז אין די זעלבע צייט וואס זיי זענען געווען אויפן ציון פונעם רבי ר' אלימלך האט זיך רבי אלעזר ניסן אויפגעכאפט.

גאב"ד קארלסבורג: דער ישמח משה האט דעמאלטס געזאגט אז מ'זאל געבן צדקה לעילוי נשמה.

רבינו: יא, ס'איז נישט געווען אין טאג פונעם יארצייט (דאז נשמת הצדיק שורה על קברו, ולא היו צריכים להודיע לו שבאו על קברו להתפלל), און ער האט געהייסן אז מ'זאל געבן צדקה לעילוי נשמת די נשמה וואס וועט מודיע זיין פאר'ן רבי ר' אלימלך אז מ'איז געקומען מתפלל זיין אויף זיין ציון, און די אלע נשמות וואס געפינען זיך דארט, וועלן לויפן מודיע זיין, וכי בעולם האמת דבר יקר אצל הנשמות שיכולים להשתכר פרטת שנותנים לעילוי נשמתם) דאס איז געווען ביי די מעשה.

ו"ל התפארת שלמה (מלקושים) על הפסוק (קהל ב טו) ושבת אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר הם חיים עודנה. "הפי' בזה להבין גודל מעלות הצדיקים הממשכים עוצם קדושתם לדור דורות הבאים אחריהם עליהם תופע נהרה מאור הקדושה אשר הורישו לתלמידיהם ותלמידי תלמידיהם לדורי דורות כאשר ענינו תחזיקה מישרים מוגדל מעלות הרב הקדוש מוה"ר אלימלך זלה"ה אשר זה קרוב שמונים שנה שהלך לעולמו. ועד היום תופע אורו הקדוש לדור דור תלמידי תלמידיו כנהר שאינו פוסק לכל מי שבא לטוהר ז"ע. וזה פירוש המד"ר בפ' ויחי אבל אליהם של אלו קיים. דהנה צריך להתבונן מה שנאמר בתפלה אלהי אברהם כו' הלא אלהי העולם הוא אשר ברא כל היצורים. אך הפירוש אלהותו של אברהם אשר המשיך לכל באי עולם וכן כל האבות הקדושים. וזה שאמר המד"ר אלהים של אלו קיים. האלקות אשר המשיכו הוא דבר קיים לעד וזה גם כן הפירוש הנ"ל. ושבת אני את המתים שכבר מתו. שבחים של הצדיקים אשר כבר מתו והלכו לעולמם נוכל להבין מהדורות הבאים אחריהם הם החיים אשר חיים עודנה. ועליהם תופע אור הקדושה אשר המשיכו הצדיקים וזכותם יגן עלינו ועל כל ישראל", עכ"ל.

ו"ש לציון שבס' החכמה מא"ן (עמ' ק"ז) מבוא שהרה"ק האמרי נועם זי"ע הגיע לרה"ק מצאנז באותו שעה שהרה"ק התפארת שלמה היה שם ודיברו אודותיו, עי"ש הסיפור באריכות.

וכפי הדיוע היה הרה"ק התפארת שלמה ב' פעמים בחצר הקודש בצאנז.

ועיין בס' נפלאים מעשיך (ה"א) שמוכא העתק ממכתב שהתפארת שלמה כתב לבנו בהיותו בצאנז ובראש המכתב כתוב שהוא נכתב ביום ה' סיון שנת תרכ"ג.

ועיין בס' "אורות (ה"א) שהרכב חסידים נהרו אל התפארת שלמה לראדאטסק, אבל היות שנפשו איתנה לנסוע לצאנז, יעץ לו הרה"ק רבי ארון מקראקא שיקח את כל החסידים עמו לצאנז, ואכן כך עשה.

ונכה שם א' מקרית יואל נכד הארי' דבי עילאי ז"ל שעוסק רבות

בחדשסת הכפרים

הגר"מ: ס'איו זימן שהורים ומצא לבנים ושהי' קשה מאוד ללמוד בדפוס הישן, ועתה פנים חדשות באו לכאן באותיות מאירות עינים.

רבינו: מ'האט זייער שיין איבער געדרוקט דעם אריה דבי עילאי שאלות ותשובות אין דריי בענדער.

ס'איו דא א תשובה אין ארי' דבי עילאי (ס' ל"ב) פאר'ן דברי חיים אין הלכות גיטין, וועגן שרייבן דעם נאמען 'שינדל', דער דברי חיים דערמאנט עס אין די הקדמה, און דארט איז געדרוקט די תשובה. דער דברי חיים האט אים אנגעפרעגט, און ער שרייבט אים צוריק, דער מושכל ראשון פונעם דברי חיים איז געווען ביי 'שינדל' אז מ'זאל שרייבן מיט צוויי יודין, און ער האלט אז מ'זאל שרייבן נאר מיט איין יו"ד, מ'זאל נישט משגיח זיין אויף די חתימה (אם היא כותבת שמה בשני יודין), און למעשה איז ער נאכדעם מכריע אין די פתיחה, און ער ברענגט אז ער האט אים אנגעפרעגט די שאלה, ער רופט אים דארטן אן אויפן ספר ארי' שבחבורה (ספר עמק שחיבר האדב"ע על מס' כתובות), און ער שרייבט אז מ'זאל שרייבן מיט צוויי יודין.⁸

ער קריגט זיך דארטן אויך מיטן משה איבער די נאמען 'מייבא' (עיי' להלן בהמשך הדברים עוד בנידון שם זה).

מיר האבן מסדר געווען אין קרית יואל – שוין מיט יארן צוריק – אז מ'זאל לערנען מיט די מיידלעך צו שרייבן די נעמען כהלכה, יעדעס יאר ווען זיי הייבן אן צו שרייבן אין די ערשטע קלאס, לערנט מען זיי אויס צו שרייבן ריכטיג זייערע נעמען.

גאב"ד קארלסבורג: ס'זאל נישט זיין קיין שאלות.

מ'האט גערעדט פונעם רבי ר' אלימלך, און דער תפארת שלמה האט נאכדעם געזאגט אז דעמאלטס – בשעת'ן שמועס – האט ער געהאט געוועהן דעם רבי ר' אלימלך, ווען דער דברי חיים האט אים געזאגט, אז גילוי צדיקים איז העכער ווי גילוי אליהו.⁷

גאב"ד קארלסבורג: זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אין אמת'ן איז דער ספר 'נועם אלימלך' פיל מיט השפעות טובות, דאס איז דער חיבור וואס ער האט געמאכט משפיע צו זיין השפעות טובות פאר אידישע קינדער.

גאב"ד קארלסבורג: כיבוד את רבינו לברך ברכת לחיים

רבינו: לחיים, זכותו יגן עלינו, דער אויבערשטער זאל העלפן, מ'זאל זעהן שפע ברכה והצלחה, מיט אלעם גומן.

גאב"ד קארלסבורג: מ'האלט דאך שוין שלושים יום קודם הפסח, זאל דער אויבערשטער העלפן, מ'זאל ניצול ווערן פון א משהו חמץ, מ'זאל מקבל זיין דעם הייליגן יו"ט.

רבינו: באנפין נהירין.

והרה"ק מצאנו כיבודו להתפלל שחרית לפני התיבה ביו"ט, וכידוע היה התפארת שלמה בעל תפילה נפלא, ומפני כבודו ויותר הרה"ק מצאנו על אמירת הפיוטים כמנהג פולין.

ועיי' בס' מקור חיים (את קפ"ו) שמעתיק חילופי מכתבים בין הרה"ק מצאנו להרה"ק התפארת שלמה.

ויש לציין שבס' ילקוט תפארת שלמה (עמ' כ"ז) מביא שהרה"ק התפארת שלמה אמר על הרה"ק מצאנו שהוא כבר מוכן לקב"ה, והרה"ק מצאנו התבטא כן על התפארת שלמה, עיי"ש.

וע"ע בס' חמדה גנוזה (ה"א) סיפור פלא שהיה בשעת עריכת השולחן ע"י הרה"ק התפארת שלמה והרה"ק מצאנו, עיי"ש.

7

עיי' בס' י"ג אורות (ה"א עמ' ע') שהם נתווכחו ביניהם האם גילוי צדיקים מודריגה גבוה מגילוי אליהו, והתפארת שלמה סבר שגילוי אליהו עדיף, והרה"ק מצאנו מען לעומתו שגילוי צדיקים עדיף, וכשהרה"ק מצאנו אמר את דברו, נודעו התפארת שלמה, וכשיצא אמר למשמשו בהתפעלות על הרה"ק מצאנו 'כיוס' א מכין אויף דעם אלטיטשקן, כבר הרבה זמן אני מצפה לזכות לראות הרה"ק רבי ר' אלימלך זי"ע, ועתה בשעה שהרה"ק מצאנו אמר שגילוי צדיקים עדיף וכיית' לראותו.

8

ו"ל מרן הדברי חיים שם, והנה זה חדשות באו שמנהג הנשים לחתום בשם שינדל וכדומה שמבואר בסדר הגיטין לכתוב בחד יו"ד והמה חותמין עצמן בשני יודין, והנה בא מעשה לידי והורו לכתוב בשני יודין' שלא לשנות מחתימתן, והגאון מו"ה ארי' ז"ל אב"ד דק"ק ווישניצא בעל המחבר ספר ארי' שבחבורה השיב לי בפלפול ארוך שצריך לכתוב בגט בחד יו"ד ולא משגיחין בחתימתן, עיי"ש.

רבינו: יא, אבער ס'איז אויך אין די כתובה, ס'איז טאקע א דרבנן, יעדע האט דאך תנונה אי"ה...

גאב"ד קארלסבורג: אזוי דארף זיין, וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו (בראשית ב, יט), דער נאמען איז דאס חיות פון א מענטש.

רבינו: מ'זעהט דאך דאס ענין אזוי, שמא קא גרים, אז ווען מ'איז מתפלל אויף א חולה ער זאל ווערן געזונט, דערמאנט מען זיין נאמען, ווייל ס'איז פארבינדן מיט די נשמה.⁹

גאב"ד קארלסבורג: מ'מוז מדקדק אז ס'זאל זיין גוט געשריבן כהלכתו.

רבינו: מען זאגט אז דער דברי חיים האט געשריבן א בריוו פאר זיין טאכטער גיטשא (היא היתה הבת זקונים שלו, ובמשך ימים נישאת להגה"צ רבי בצלאל יהושע מאשקאוויטש ז"ל מגלינא, בן בתו של הרה"ק הרבי ר' מאיר מפרעמישלאן ז"ל, ונכד הרה"ק הרבי ר' מיכל מולאטשוב ז"ל), נאכדעם האט ער צוריק גערופן דעם שליח, און פארראכטן דעם נאמען און צוריק געגעבן, ווען דער שליח איז אנגעקומען אהין וואו זי איז געווען, איז דארט געווען א גט מיט אזא נאמען, איז געווען דארט א גאנצער פלפול ווי אזוי מען זאל שרייבן דעם נאמען אינעם גט, אז ס'איז אנגעקומען דער בריוו און מען האט געהערט אז דער דברי חיים האט צוריק גערופן דעם שליח און מתקן געווען דעם נאמען, האט מען פארשטאנען אז אזוי דארף מען שרייבן דעם נאמען, און מען האט זיך אויף דעם פארלאזט.

9

עין בספה"ק דגל מחנה אפרים (פר ק"ד ד"ה ויש) וולש"ק: על דרך ששמעתי בזה הקדמה מאת"י נ"ע וללה"ה כי יש לכל צדיק וצדיק ניצוצין קדישין השייכים לשורש נשמתו אשר צריך לתקן ולהעלותם ואפילו משרתיו ובהמותיו וכליו הכל יש בהם ניצוצין קדושים וצריך הוא לתקנם ולהעלותם לשרשם ושורש של אדם הוא נשמתו והוא השם של אדם כמו שאמר ר' נחמן הארדיענקר ז"ל נפש חיה הוא שמו (בראשית ב, יט) פירוש הנפש חיה החיות והנשמות של האדם הוא שמו של האדם...

ועין עוד בספה"ק אוהב ישראל פר' יוצא אריכות גדולה בענין קשר הנשמה עם שמו של האדם, וכ"כ בס' באר מים חיים (פר ורא) אריכות בזה, [ועי' בברך משה מש"כ מרן רבינו ז"ל בפר' שמות על דבר זה].

גאב"ד קארלסבורג: אויף די נעמען וואס גדולים וצדיקים האבן געשריבן האט מען יא געשמעלט פון דעם א ראייה, אבער פון סתם הדיוטות איז נישט קיין ראייה.

רבינו: מענטשן וויסן נישט ווי אזוי צו שרייבן, מ'איז נישט מדייק. יעצט האט מיר געוויזן אייער איידעם רבי משה (ה"ה הגה"צ דומ"ץ קהלתינו ב"פ שלמ"א מח"ס שו"ת חוסף משה), אז זיי האבן געוואוסט אז זייער באבע (ממשפחת לוריא) הייסט 'פערל', און אלע אייניקלעך האבן א נאמען געגעבן 'פערל' נאך די באבע, יעצט טרעפן זיי אויף די מציבה אז זי האט נישט געהייסן 'פערל' נאר זי האט געהייסן 'מרגליא'.

א' הנוכחים: אין ארץ ישראל האט מען אנדערש געשריבן, פונקט האט מיר איינער געוויזן דעם נאמען 'יומא' ווי אזוי דארט שרייבט מען מיט א ה' 'יומא' לויט זייער הברה.

רבינו: ניין, ס'איז גרייזיג.

גאב"ד קארלסבורג: די ה' איז א גרייז.

רבינו: עס שטייט אין די פוסקים אז א נאמען וואס איז לשון קודש ענדיגט זיך מיט א ה', און א נאמען 'לעז' שרייבט מען מיט א אל"ף. זיי שרייבן אלעס מיט א ה"א, און ס'איז טאקע גרייזיג, אלע נעמען שרייבן זיי אין ארץ ישראל גרייזיג, ס'איז געפערליך, למשל 'גאלדא', שרייבן זיי גימל' ואי"ו.

גאב"ד קארלסבורג: כ'האב געהערט אז ס'איז אמאל געקומען א קוויטל פון ארץ ישראל צו רבינו חק' בעל דברי יואל ז"ל, און ער האט זיך זייער געבייזערט אויף די נעמען.

רבינו: ס'איז דאך דא כללים וואס ס'איז מקובל, און זיי האבן עס משנה געווען, יעדע 'סגול' אויף אידיש האט א עי"ן, און זיי האבן ארויס געווארפן די 'סגול', זעליג' קומט מיט א עי"ן, און זיי שרייבן אן א עי"ן.

גאב"ד קארלסבורג: יא, אזוי שרייבן זיי אין ארץ ישראל.

א' הנוכחים: אין ארץ ישראל איז נישטא די אידישע נעמען, 'גימל' איז 'מובח'.

רבינו: דאס איז א צווייטע מעשה... זיי האבן מאדערענעזירט די נעמען פון אידיש אויף די ציוניסטישע

שפראך, פון 'שיינדל' איז געווארן 'יפה', און פון 'גאלדא' איז געווארן 'זהבה'.¹⁰

דא אין בארא פארק איז ביי א חשוב'ע משפחה, דער נאמען 'בלומא' מיט א ה"א, געווענליך קומט עס דאך מיט אל"ף, איז פארוואס שרייבן זיי מיט א ה"א אזוי ווי מ'שרייבט אויף לשון קודש? ווייל די באבע איז געבוירן געווארן פרשת בראשית, און זיי האבן א נאמען געגעבן בלימה אויפן פסוק 'תולה ארץ על בלימה' (איוב כו, ז), שרייבן זיי מיט א יו"ד און מיט א ה"א (כמבואר בשו"ת האלף לך שלמה להגאון רבי שלמה קלוגער).¹¹

א' הנוכחים: סתם אזוי שרייבט מען מיט א וא"ו און א אל"ף.

רבינו: סתם אזוי איז א מחלוקה וועגן בלומא צי מ'שרייבט מיט א יו"ד צי מיט א וא"ו, דער דברי חיים האלט אז מ'שרייבט מיט א וא"ו, אבער דער תשורת ש"י קרייגט אויפן דברי חיים, און זאגט מיט א יו"ד.

10

בס' זכר צדיק לברכה מביא שאחד מאנשי שלומינו נכנס פעם אל הקודש פנימה עם קוויטל ופדיו"ג, ובהקוויטל כתב "ישראל בן שושנה". ושאל אותו רבינו האם אמך באה מבית ספרדים, וענה ואמר שאמו נולדה בעסטרייך והוא דורי דורות מבית אשכנזים. וענה לו רבינו בתמייה: אם כן הרי שמה הוא "ריווא" ולא "שושנה" ולמה אתה כותב שם "שושנה", ורבינו צוה אותו שיכתוב עוה"פ את הקוויטל בשם "ריווא".

*

סיפור דומה סיפר הרב החסיד המפורסם רבי חנני' יו"ט ליפא שווארץ ז"ל את אשר אירע בשנת תשי"ט בעת אשר הגיע רבינו הק' לארצה"ק, ואחד מתלמידי הישיבה אשר הגיע יחד עם רבינו לארץ ישראל נתארס כאן באר"י ורבינו נתכבד לקרוא התנאים. רבינו התחיל לקרוא התנאים וכשהגיע לשם הכלה ראה שנכתב בשם "זהבה" במקום "גאלדא", ונעמד אז רבינו במלוא קומתו וענה ואמר: "זי הייסט גאלדא און נישט זהבה" כי אני בעצמי הכרתי עוד את זקנה אשר אחריה נקרא נכדתה הכלה כאשר היתה מגיע אלי עם קוויטלעך, וקראו אותה "גאלדא" ולא "זהבה". ורבינו שאל אז בתמייה את כותב התנאים היתכן שהוא כותב את השם בלשונם הטמא, וצוה אז להוור ולכתוב עוה"פ את כל התנאים ויכתבו שמה "גאלדא".

11

ועי' בשו"ת מנחת יצחק (ח"ו סי' ס"א) דגם בשם 'בילא' יש אשר כתבו 'בילה' באות ה' בסופו, כי הם קראו שם זה אחר שם 'בלחה', משא"כ סתם 'בילא' היא בא' עיי"ש.

גאב"ד קארלסבורג: ס'טוט זיך אין די תשובות וועגן דעם,¹² אז ס'איז אויף דעם פסוק תולה ארץ על בלימה, מיט א ה"א א גרויסער וויכוח איז געווען.

רבינו: אזוי איז איינגעפירט יעדער שרייבט געווענליך מיט א אל"ף.

בנו הגר"מ: מ'האט יעצט געטראפן די מציבה פון דעם שינאווער רב'ס רעביצין.

רבינו: טאבא האט זי געהייסן, כ'האב עס געזעהן.

בנו הגר"מ: און דארט שטייט מ'א'ב'א', אנדערש ווי דער אר"י דבי עילאי.

רבינו: דער ישמח משה הייסט דאך אזוי שרייבן,¹³ ס'איז א מחלוקת פונעם בית שמואל מיטן טיב גיטין איבער דעם נאמען 'טויבא', צי מ'שרייבט מ'ט'ב'א', צי מ'שרייבט מ'א'ב'א', און דעם שינאווער רב'ס ערשטער רעביצין איז נאך נפטר געווארן בחייו פונעם ישמח משה – דעם אר"י דבי עילאים טאכטער – און כ'האב אויך געזעהן אויף די מציבה אז זי האט געהייסן 'טאבא' מיט א אל"ף.

ונפרד רבינו ממנו: א חג כשר ושמוח, מ'זאל זוכה זיין ז'נאכל שם מן הנוכחים ומן הפסחים'.

גאב"ד קארלסבורג: כן יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתינו לשלום, שמוחים בבנין עירך וששים בעבודתך.

וליהו גאב"ד קארלסבורג את רבינו ובהדרג צאתם הציג רבינו

שליט"א את הרצה"ר מאיר הירש שליט"א מראשי הקהילה

ומנהל המוסדות דקריית יואל יע"א

12

עי' דברי חיים שמות נשים (אות ב' סק"ה) דאם כתב בגט בלימה פסול, ועיי"ש עוד (אות מ' סוסק"ו) שתמה על הטיב גיטין וכתב האיך מילא את לבו נגד כל המסור לנו מאבות"ק ואנוי עולם כולם כאחד עונים ואומרים דבלשון לע"ז כותבין אל"ף לבסוף ובלשון קודש בה"א (ועי' בתשרי תשורת ש"י משי"כ בה' עיי"ש).

13

עי' בשו"ת אר"י דבי עילאה (שם) וז"ל 'מה שהיה לי ויכוח עם כבוד חותני הגאון המפורסם ג"י נידון שם טויבא שטובאר בספר טיב גיטין שלפי הברת מדינתני יש לכתוב טאבא באלף וכבוד חותני ג"י החזיק מאד כדעתו של הטיב גיטין וכתב שגם טרם שיצא לאור הדפוס ספר טיב גיטין ה"ל היה ג"ב דעתו כך, ואני כתבתי לו דלפענ"ד אין הדבר כן, והגם שבטלה דעתי מפני דעתו עיי"ש.

ויברך אלוקים את יצח"ק

בתורה וקול זמרה, נברך בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם מעלת כבוד ידידינו החשוב הא' גברא יקרא, עושה ומעשה למען מוסדותינו תדירא, מחנך נפלא לעדרי צאן קדשים, ובמיוחד משקיע מיטב תבונתו וכשרונותיו הברוכים למען חינוך התלמידים, משליך עצמו מנגד לטובת מוסדותינו, ומפיח רוח חיים בקרב קהילתנו, חן חכמה וחסד נסוך על פניו, רב פעלים לתורה ולתעודות, מלא וגדוש בתורה ובחסידות, איש האשכולות, פה מפיץ מרגליות

בנש"ק הרה"ג

רבי יקותיאל יצחק בראך שליט"א

מנהל רוחני של הת"ת וחבר הנהלת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו יניק וחכים

כמר יחזקאל שרגא נ"ו

לעול התורה והמצוות

הנה כי כן נקדם במזל טוב, ובברכת ברוך הבא, את פני אבינו אורחינו החשוב

הרה"צ רבי שמואל בראך שליט"א

אבד"ק נאנאש

וצרופה בזה ברכותינו, אל מע"כ ידידינו, שיזכה לרב תענוג ונחת, ממנו ומכל יוצ"ח בבית אחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, וימשיך להרבות בפעליו הכבירים לטובת מוסדותינו וקהילתנו בכל עת, ובשכר זאת יתברך בכל משאלות לבו לטובה, מידו ית"ש המלאה הפתוחה והרחבה, ובט"ס.

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה

הנהלת המוסדות

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
ליקוואוד • מאנטריאל • אוסטרליה

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטוורפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הנגנו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

ר' יודא אקער נ"י
ר' שבתי (בר"ם) בראך נ"י
ר' יואל (ברמ"מ) גאטליעב נ"י
ר' יוסף ישעי' זאבעל נ"י
ר' יחיאל מיכל טרעגער נ"י
ר' יעקב (בר' יחזק"י) כ"ץ נ"י
ר' אלי' סאלאמה נ"י
ר' מנחם שמואל פרענקל נ"י
ר' משה יצחק רייזמאן נ"י

הולדת הבנות

ר' יודא אקער נ"י
ר' אברהם יצחק גאלדבערגער נ"י
ר' בניציון יצחק גאלדמאן נ"י
ר' יואל (בהרי"ח) גוטמאן נ"י
ר' משה יעקב גרינוואלד נ"י
ר' ארי' (בתי"מ) הערשקאוויטש נ"י
ר' יואל (ברא"י) ווידער נ"י
ר' אפרים פישל דוד כ"ץ נ"י
ר' שמואל מאיר לעוו נ"י
ר' אברהם קלמן אליעזר מאסר נ"י
ר' יואל (בר"א) פייערשטיין נ"י
ר' יוסף קדיש פילעפף נ"י
ר' מנחם מענדל (בהרא"ש) פריעדמאן נ"י
ר' שלמה (בר"ע) קליין נ"י
ר' בנימין שאלאמאן נ"י
ר' יואל (ברמ"ח) שפיטצער נ"י

הכנסת בניהם נ"י לעוה"מ

הרה"צ אבד"ק תפארת יחזקאל שליט"א
ר' דוד גרינפעלד נ"י
ר' מרדכי יצחק סאמעט נ"י
ר' משה כוואן נ"י
ר' ישראל פאלקאוויטש נ"י
ר' משה לייב וויטריאל נ"י
ר' ישראל לאנדא נ"י
ר' ישראל בניציון פערל נ"י
ר' יחיאל פישער נ"י
ר' אברהם יודא גאלדבערגער נ"י

לאנדאן

הולדת הבת

ר' משה יצחק ב"ר רסאל גליק נ"י
חתן ר' דוד שווארץ

נישואי הבת

ר' אשר זעליג לעוו נ"י
בן ר' ישעי' זאב לעוו נ"י

בארא פארק

הולדת הבנים

ר' לוי יצחק געשטעטנער נ"י
חתן ר' אברהם צבי ראזמאן נ"י
ר' יוסף בויער נ"י
חתן ר' מאיר מיייער נ"י
ר' זושא (בר' שלמה, ק"י) היימאן נ"י
ר' משה יואל הערצאג נ"י
ר' יצחק משה רייך נ"י

הולדת הבנות

הרב אהרן מייזליש שליט"א
ר"מ בישיבת הק"ק
בן הגה"צ אב"ד דקהילתו מאנטריאל שליט"א
חתן הרב אברהם ברוך זינגער שליט"א
ר"מ אלסנדר
הרב יואל מייזליש שליט"א
בן הגה"צ אב"ד דקהילתו מאנטריאל שליט"א
חתן הרב יעקב רובין שליט"א
רב הצעיר דק סוליצא
הרב יצחק אלעזר טייטלבוים שליט"א
בן הרב יוסף טייטלבוים שליט"א
חתן הרב ישראל יעקב לייפער שליט"א
רב דק חוסט
ר' חיים מנחם פיש נ"י
בן הרב מהאדאס ב"פ שליט"א
חתן הרב הערשל כהנא שליט"א
ר' שלמה ב"ר דוב האפמאן נ"י
חתן ר' אנשיל פאשקעס נ"י
ר' בניציון האניג נ"י, תאומות
בן ר' שלום יוסף האניג נ"י
ר' שלמה חיים ליעבערמאן נ"י
חתן ר' שמואל לויפער נ"י
ר' שלמה האראוויטץ נ"י
בן הרב ר' אלטר אליעזר האראוויטץ שליט"א
דמ"ץ בית מדרשו אברהם תהי"ל ואל"ה ב"פ

הכנסת בניהם נ"י לעוה"מ

הרב אברהם מאיר האלבערשטאם
דמ"ץ דקהלתו 18טע עור.
חתן הרה"צ אבד"ק קהלתו 15טע עור. שליט"א
נשיא כוללנו
ר' ישראל יצחק הארטמאן נ"י
ר' נחום וועלץ נ"י
ר' יצחק מרדכי פריעדמאן נ"י

נישואי הבנים

הרב חיים יוסף פריעדמאן שליט"א
אבד"ק ברעזאן
ר' משה טייטלבוים נ"י, בראזיל
בן הרב יוסף טייטלבוים שליט"א
ר' שמעון פנחס ב"ר זלמן ליכטמאן נ"י

נישואי בתו

ר' ניסן שטאלצבערג נ"י
ר' אברהם מרדכי לאנדא נ"י
ר' יושע אבערלאנדער נ"י

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

ר' מרדכי דוד ב"ר יעקב יודא עסטרייכער נ"י
חתן ר' אברהם יוסף פריעד נ"י
ר' יצחק אייזיק ב"ר יחיאל מיכל קאהן נ"י
חתן ר' אלי וויסמאן נ"י
ר' יואל ב"ר שמעון עוזר מיטטעלמאן נ"י
חתן ר' יושע זאנדער נ"י
ר' אברהם יהושע העשיל באב"ד נ"י
בן הרב מרדכי שליט"א חבר הד"ץ מכון להוראה
חתן הרב יעקב האראוויטץ שליט"א
ר' משה אביגדור עק שטיין נ"י
בן הגה"צ אבד"ק בוענאס איירעס שליט"א
חתן ר' שמואל עקיבא ניואוויטש נ"י
הרב יוסף נחמן האראוויטץ שליט"א
בן כ"ק אדמו"ר מתי יצחק ספינקא שליט"א
חתן כ"ק אדמו"ר מקרעטשני שליט"א רחובות
ר' אברהם יצחק ב"ר נחמן אבא פיש נ"י
חתן ר' אהרן זעליג גרין נ"י
ר' נפתלי הירצקא ב"ר שלמה זלמן ברילל נ"י
חתן ר' מנחם גרשון אינדיג נ"י
ר' יוסף ב"ר משה יעקב בערקאוויטש נ"י
חתן ר' אפרים שטערן נ"י
ר' יואל מרדכי ב"ר פנחס שעהר נ"י
חתן ר' אברהם יצחק מערץ נ"י
ר' יואל ב"ר משה דוד אבערלענדער נ"י
חתן ר' מאיר ראפאפארט נ"י
ר' יואל ב"ר אברהם יודא גאלדבערגער נ"י
חתן ר' גרינפעלד נ"י
ר' משה יואל ב"ר יוסף יחיאל גאלדבערגער נ"י
חתן ר' יצחק אברהם ראזענבערגער נ"י
ר' משה ווייס (פראממער) נ"י
ב"ר יוסף ע"ה - חתן ר' אברהם אליעזר אונגאר נ"י
ר' יואל הכהן ב"ר עוזר חיים פריעד נ"י
חתן ר' שלמה אלימלך שטערן ע"ה

הולדת הבנות

ר' אברהם יואל משה יאקאבאוויטש
ב"ר יוסף יודא נ"י - חתן ר' שלום וויסמאן נ"י
ר' משה יחזקאל ב"ר דוד מיטטעלמאן נ"י
חתן ר' בערל גראס נ"י
הרב יוסף דאפעלט שליט"א
מנהל דישיבה לצעירים ת"י דסאטמאר
ב"ר משה זאב נ"י - חתן ר' דוד ברוין נ"י
ר' יצחק נתן ב"ר אשר אנטשיל גאנדעל נ"י
חתן הגה"צ אבד"ק בוענאס איירעס שליט"א
ר' מנחם יוסף ב"ר ברוך קרויס נ"י
חתן ר' אהרן משה יודא שלאגער נ"י

הכנסת בניהם נ"י לעוה"מ

ר' שרגא פייוול גאלד נ"י
ר' משה אשר שטעסל נ"י
ר' מאיר שטערן נ"י
ר' אהרן מנחם גראס נ"י

אדער קען מען שיקן דורך א פקעס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטרליה

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הנגנו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללינו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

אנטווערפן

הולדת הבן

ר' יעקב שרייבער נ"י
ולאביו ר' אלי' בצלאל שרייבער נ"י

מאנסי

הולדת הבן

ר' טובי' עהרנפעלד נ"י

הולדת הבנות

הרב אהרן איזראעל שליט"א

ר' משה שמואל ראטענבערג נ"י

הכנס בנו לעול התורה והמצוות

ר' שלום פנחס שווארץ נ"י

ירושלים

הכנס בנו לעול התורה והמצוות

הרב חיים ישראל מארקאוויטש הי"ו
ר"מ בישיבה"ק

נישואי הנכדה

הרב שלום שניצלער שליט"א

הולדת הנכדה

ר' שמואל ראטער נ"י

אלעד

נישואי הבת

ר' חיים אליעזר מאשקאוויטש נ"י
ולאביו ר' יצחק מרדכי מאשקאוויטש נ"י

בני ברק

הולדת הבנים

ר' מאיר טאבאק נ"י
ולאביו ר' ישראל אלעזר טאבאק נ"י
ולחונתו ר' מנשה ברוך קליין נ"י

ר' מנחם מענדל טוביאס נ"י
ולחונתו ר' מנחם שלמה פרידמאן נ"י

הכנסת בניהם ני"ו לעוה"מ

הרב יקותיאל יצחק בראך שליט"א
מהלל החגיגות
וחבר המהלל המוסדות
ולאביו הרב צ"צ אב"ד נאנאש שליט"א

ר' יעקב אביגדור פרידמאן נ"י
ולאביו ר' מאיר משה פרידמאן נ"י
ולחונתו ר' יוסף יושע גרין נ"י
חבר המהלל המוסדות

ר' אברהם פוקס נ"י
ולר' יודא חיים גוטער נ"י
ולחונתו ר' יודא ארי' ווירצבערגער נ"י

אירוסי הבת

ר' יודא צבי לעוויןגער נ"י
ולחונתו ר' יצחק אייזיק דאוידאוויטש נ"י

נישואי הבנים

הרב שלמה זלמן אולמאן שליט"א
ראש כוללינו הק'

ר' יו"ט ליפא אבראהאם נ"י

ר' יוסף צבי לעווין נ"י

נישואי הבת

ר' מאיר דוב האפמאן נ"י

אירוסי צאצאיהם

ר' אברהם אוליאל נ"י, וויליאמסבורג	החתן יצחק מאיר נ"י	ר' אלי' שלמה סועד נ"י, קרית יואל
ר' יונתן בנימין העניג נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	ר' ישראל מנחם געלב נ"י, קרית יואל
ר' בנציון אלי' זאל דאן נ"י, קרית יואל	החתן יוסף ברוך נ"י	ר' מנחם מאיר גליק נ"י, וויליאמסבורג
ר' יודא כהנא נ"י, קרית יואל	החתן ברוך בענדיט נ"י	ר' יצחק בוקסבוים נ"י, קרית יואל
ר' אברהם קליין נ"י, קרית יואל	החתן יחזקאל אביגדור נ"י	ר' משה דוב פליי שמאן נ"י, וויליאמסבורג
ר' אהרן צבי יוסף קליין נ"י, בארא פארק	החתן דוד נ"י	ר' ראובן חיים ווייס נ"י, בארא פארק
ר' אלי' מרדכי לאנגבערג נ"י, לאנדאן	החתן יעקב ארי' נ"י	ר' זלמן לייב דייטש נ"י, מאנטשעסער

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 און אין אר"י 845-662-5579

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הגנו משגרים ברכת מזל טוב לחברתנו ולבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללני הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

נישואי צאצאיהם

ר' שלמה זלמן ברוין נ"י, וויליאמסבורג	החתן ישראל נ"י	ר' חיים יעקב זילבער שטיין נ"י, וויליאמסבורג
ר' אברהם משה ראטה נ"י, וויליאמסבורג	החתן טובי נ"י	ר' פנחס חיים קאסירער נ"י, וויליאמסבורג
ר' חיים הערש קליין נ"י, וויליאמסבורג	החתן אברהם מרדכי נ"י	ר' הערשל אינדיג נ"י, וויליאמסבורג
ר' יצחק שמעי' פריעדלענדער נ"י, וויליאמסבורג	החתן קלמן אליעזר נ"י	ר' אברהם פישער נ"י, וויליאמסבורג
ר' אברהם שלום סטראוויטש נ"י, וויליאמסבורג	החתן אהרן לייב נ"י	ר' ישראל שי' נ"י, וויליאמסבורג
ר' אלכסנדר חיים גוטמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן יואל יהושע נ"י	ר' אברהם יודא הירש נ"י, וויליאמסבורג
ר' יצחק שטיין נ"י, וויליאמסבורג	החתן יעקב נ"י	ר' שמשון ראזענבערג נ"י, בארא פארק
ר' יוסף מאיר כאריה נ"י, וויליאמסבורג	החתן רחמים נ"י	ר' משה יואל מזרחי נ"י, וויליאמסבורג
ר' יצחק ראכליץ נ"י, וויליאמסבורג	החתן ישראל יעקב נ"י	ר' שלום יצחק שעהר נ"י, וויליאמסבורג
ר' שמעון עוזר מיטטעלמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן חיים צבי נ"י	ר' יצחק שווארץ נ"י, וויליאמסבורג
ר' מרדכי אלעזר הירש אנדמינסטראטאר מוסר דותיקא וומ"ס	החתן אברהם שמחה נ"י	ר' משה אלי' וויינשטאק נ"י, בארא פארק
ר' יושע טאבאק נ"י, וויליאמסבורג	החתן שלום נ"י	ר' יוסף צבי שטערן נ"י, קרית יואל
הר"ר אהרן הלוי מאשקאוויטש, וויליאמסבורג	החתן הלל נ"י	הר"ר יוסף דוד לעווי שליט"א, קרית יואל
ר' עקיבא מרדכי מענדלאוויטש, וויליאמסבורג	החתן אפרים פישל נ"י	ר' חנני' יו"ט ליפא שווארץ נ"י, קרית יואל
הר"ר חיים ראובן הכהן שעהנברין, וויליאמסבורג	החתן ישראל מאיר נ"י	הר"ר אברהם זאב פריעדמאן שליט"א, קרית יואל
הר"ר אהרן סימאן שליט"א, וויליאמסבורג	החתן מאיר נ"י	הר"ר יעקב יוסף קאהן שליט"א, קרית יואל
ר' מרדכי יעקב יודא מארקאוויטש, וויליאמסבורג	החתן יואל נ"י	ר' חיים קליין נ"י, קרית יואל
הר"ר משה אלי' צבי גראס שליט"א, וויליאמסבורג	החתן אלחנן נ"י	ר' חיים ידידי' פישער נ"י, קרית יואל
הר"ר חיים ווייס נ"י, קרית יואל	החתן מרדכי נ"י	ר' משה סעגעדין נ"י, וויליאמסבורג
ר' ירמיה' שמואל ווייס נ"י, קרית יואל	החתן יושע נ"י	ר' מאיר נחמיה' שטעסל נ"י, בארא פארק
ר' אברהם סרוגו נ"י, קרית יואל	החתן אלימלך נ"י	ר' אליהו ראובן סאפדי' נ"י, וויליאמסבורג
ר' מאיר מרדכי איכל בודק נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	ר' משה פאלקאוויטש נ"י, וויליאמסבורג
ר' ישראל דוב אהרן (בערל) שטיין נ"י, קרית יואל	החתן יעקב יצחק נ"י	ר' אלימלך שפיטצער נ"י, וויליאמסבורג
ר' חיים אלי' טייטלבוים נ"י, קרית יואל	החתן הענין נ"י	ר' חיים צבי הלוי אפפעל נ"י, קרית יואל
הרב ר' דוד יצחק ווערצבערגער שליט"א, קרית יואל	החתן אברהם נ"י	ר' ירחמיאל ביטמאן נ"י, קרית יואל
ר' חיים לייב ווייס נ"י, קרית יואל	החתן יחזקאל שרגא נ"י	ר' עמרם טירנויער נ"י, קרית יואל
ר' יצחק טייטלבוים נ"י, קרית יואל	החתן יקותיאל יודא נ"י	ר' יחזקאל שרגא הכהן כ"ץ נ"י, קרית יואל
ר' משה צבי (בא"ל) בראך נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	ר' מנחם יודא שפילמאן נ"י, וויליאמסבורג
ר' נתנאל אלטמאן נ"י, קרית יואל	החתן קלמן אליעזר נ"י	ר' אברהם שאליפא נ"י, קרית יואל
הר"ר חיים אלעזר ווייס שליט"א, מאנסי	החתן משולם זוסיא נ"י	הר"ר יצחק אייזיק כהנא שליט"א, קרית יואל
ר' מרדכי צבי אייגנער נ"י, בארא פארק	החתן ישעי' נ"י	ר' שמעון גאלד שטיין נ"י, וויליאמסבורג
ר' ישראל וויזענפעלד נ"י, בארא פארק	החתן חיים נ"י	ר' מרדכי דוד כהן נ"י, וויליאמסבורג
ר' בן ציון ווידער נ"י, בארא פארק	החתן יצחק יואל נ"י	ר' מנחם מענדל ברייער נ"י, קרית יואל
ר' יעקב אקער נ"י, קרית טאהש	החתן יוסף נ"י	ר' ישעי' צבי שפיטצער נ"י, קרית יואל
הר"ר ישעי' הלוי קרויס שליט"א, אנטווערפן	החתן שמואל נ"י	הר"ר דוד גליק שליט"א, קרית יואל
ר' עקיבא פינקל שטיין נ"י, ציריך שווייץ	החתן ישראל נ"י	ר' בערל שטראה נ"י, לאנדאן
ר' חיים לאנדא נ"י, לאנדאן	החתן יואל נ"י	ר' אלטער אשר ברוך יאקאבאוויטש נ"י, ירושלים
ר' יחיאל ענגעל נ"י, לאנדאן	החתן שמחה בונם נ"י	ר' יצחק לעהמאן נ"י, מאנטשעסטער
ר' בנימין לעבאוויטש נ"י, לאנדאן	החתן ישראל יודא נ"י	ר' פסח אברהם כהן נ"י, לאנדאן
ר' דוד שמחה ראפפורט נ"י, לאנדאן	החתן יעקב הכהן נ"י	ר' של' מרדכי בומרינד נ"י, לאנדאן
ר' מאיר חיים הלוי שי שא' נ"י, בני ברק	החתן אביגדור יו"ט נ"י	ר' יחזקאל ראטער נ"י, בני ברק

הרב ר' ישראל יודא בערגער שליט"א,
ר"מ בישיבתנו הק' בני ברק

אדער קען מען שיקן דורך א פעקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 און אין אר"י 845-662-5579